

moravský **senior**®

zdarma

ZÁŘÍ 2025

**Sestra
Hany Maciuchové
Silvie Marková:
Bibly jsme jako dvě holky**

●
Je tu další ročník Podzimního
festivalu duchovní hudby

●
Tipy na akce
a výlety v září

●
Rovnováha a jistý krok.
Jaká je prevence pádů?

Chcete se prezentovat
kvalitními tiskovinami,
ale nejste si jisti tím, kde
a jak je vyrobit?

**JSME SPECIALISTÉ NA TISK,
KTERÝ MÁ BUDOUCNOST.**

**KONTAKTUJTE NÁS,
RÁDI VÁM POMŮŽEME.**

FGP studio

Táboritů 237/1
Olomouc 779 00
www.fgp.cz

OBJEDNÁVKY

 objednavky@fgp.cz
 +420 585 119 100

Grafické & DTP studio

 studio@fgp.cz
 +420 585 119 117

prePRESS

PRESS

postPRESS

Úvodník

Milí čtenáři, tentokrát mám optimistickou náladu, protože opravdu silně věřím tomu, že válka, která nás tolik trápí, už spěje ke konci a znesvářené strany se dohodnou. I když nelze čekat, že bude vše spravedlivé. A mám pro vás jednu důležitou informaci, která dost silně ovlivní distribuci Moravského seniora: Po dlouhých letech skvělé spolupráce jsme se nedohodli s novým majitelem sítě prodejen Hruška, proto v těchto obchodech najdete naše výtisky naposledy právě nyní, v září. Od října už je tam nebudeme dodávat a budeme se snažit zásobování přesunout do nejbližších míst. Mrzí nás nezájem Hrušky, ale i to patří k životu. Krásný zbytek léta, přátelé.

Miloslav Kyjevský,
šéfredaktor a vydavatel
časopisu Moravský senior

OBSAH

8

31

ROZHOVOR 4–7

ZPRÁVY Z MĚSTA OLOMOUCE 10–14

TIPY NA KULTURU A VÝLETY 15–20

POLICIE RADÍ 32

ANKETA 35

UŽITEČNÉ BYLINKY 37

MORAVSKÝ SENIOR® – magazín pro seniory Olomouckého kraje, www.moravskysenior.cz

Vydavatel: Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc; IČO: 03339769. Registrováno pod číslem MK ČR E 21702 vychází každý měsíc

Tisk: Tiskárna FGP studio s.r.o., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc; Šéfredaktor: Miloslav Kyjevský, e-mail: redakce@moravskysenior.cz

Koordinátorka, distribuce, inzerce: Eva Nádvorníková, tel.: 725 190 555, e-mail: office@moravskysenior.cz; Distribuci zajišťuje: Česká pošta, s.p.

Náklad tohoto čísla je 28 500 ks. Datum vydání: 1. 9. 2025. Redakční uzávěrka příštího čísla: 15. 9. 2025. ZDARMA

Magazín Moravský senior finančně podpořili:

Město Hranice

DALŠÍ ČÍSLO VYJDE 29. 9. 2025

**Sestra
Hany Maciuchové
Silvie Marková:
Bibly jsme spolu
jako dvě normální holky**

Oblíbené herečce Haně Maciuchové by letos bylo 80 let. Spolu s její mladší sestrou Silvií Markovou jsme si popovídali o tom, jaké to bylo, když spolu v Olomouci vyrůstaly, jak sledovala její profesní dráhu, životní partnery i jak vnímala její odcházení.

Paní Marková, jaké bylo Vaše dětství? Co se Vám jako první vybaví, když se vrátíte do raných let?

Narodila jsem se jako jediná z nás tří sourozenců v Olomouci. Hanička a bratr Míša se narodili ve Šternberku, odkud se stěhovali do Olomouce, když bylo Haničce 5 a Míšovi 3 roky. Bydleli jsme v domě, který nechal postavit v roce 1930 náš dědeček, otec naší maminky. Byl to dům s velkou zahradou, která v době mého dětství byla plná vzrostlých ovocných stromů, keřů malin, rybízu a angreštu. „Zahrada musí být užitková“, říkával náš dědeček, a proto si v ní maminka jen těžce prosadila velký záhon růží, které milovala a my s ní. Když jsem se narodila, Haničce bylo devět a Míšovi sedm let. Myslím, že z mého příchodu na svět velkou radost neměli, protože věta, kterou jsem ve svém raném dětství od nich slyšela nejčastěji, byla: „Tebe jsme tady ještě potřebovali.“ A zněla dost našťvaně. Nicméně časem se jejich postoj ke mně našťvě změnil a já jsem měla skvělé sourozence a zvláště s Haničkou mě pojil neskutečně silný vztah až do konce jejího života.

Jak Vás svým chováním, názory a postoji ovlivnili rodiče a prarodiče?

Určitě mě ovlivnili na celý život. Maminka svou laskavostí, srdečností, humorem, spoustou národních písniček, které mě naučila. Tatínek svojí pracovitostí a smyslem pro povinnost a řád. Vrátit se domů o minutu později, než jsme si s rodiči domluvili, vůbec nepřicházelo v úvahu. A dědečka a babičku jsem měla moc

U Trojice s maminkou a sourozenci, 1959

ráda, zvláště dědečka, který byl skvělým cukrářem a naše dětství provoněl neskutečně dobrými laskominami. Babička nebo-li babulka, jak jsme jí říkali, byla hlavně Haniččina. Měly spolu nesmírně silný vztah, a i když nás babička měla ráda všechny, to, co bylo mezi ní a Haničkou bylo něco zcela mimořádného.

Jak jste se zabavovaly se svou sestrou Hanou? Byla pro Vás coby mladšího sourozence dětským idolem a vzorem?

Ani si nemyslím, že pro mě Hana byla idolem nebo vzorem, ale byla to především moje úžasná sestra, kterou jsem velmi milovala. Určitě díky ní jsem se rychleji orientovala ve vý-

Rodiče, Hanička, Míša, 1949

ZŠ Olomouc – Holice, 1958

Praha, 2019

běru četby. Byla jsem totiž vášnivou čtenářkou a rychlý posun od dívčích románků ke kvalitní domácí i světové literatuře byl určitě její zásluhou. A také jsem od svých 12 let za ní jezdila do Prahy, kde jsem viděla mnoho krásných divadelních představení, výstav obrazů, koncertů. A také jsme spolu blbly jako dvě normální holky, a protože jsme měly stejný smysl pro humor, tak jsme se spolu opravdu hodně nasmály. A Hanička celý život jezdila, jak jen mohla kvůli práci, nejčastěji do Olomouce, kterou milovala a o které prohlašovala, že je to magické město. A i když žila 57 let v Praze, kterou měla také velmi ráda, srdcem to byla vždycky Olomoučanka.

Jak jste vnímala její první profesní úspěchy? Řešili jste je i s rodiči? Byli na ni pyšní?

Naši rodiče byli na Hanu určitě pyšní. Oba byli nadšenými divadelními ochotníky, a i když si nemyslím, že to bylo jejich největší přání, aby se stala herečkou, udělalo jim to radost. A to, že byla ve své kariéře velmi úspěšná, to byla krásná třešnička na dortu. A nejen rodiče, ale také naše babička byla Haniččinou velikou fanynkou. Já jsem Hanu jako herečku milovala,

opravdu si teď nemůžu vzpomenout na divadlo, televizi nebo film, ve kterém by se mi nelíbila. Ale pamatuji si, že všechna její divadelní představení jsem velmi prožívala a smála se nebo plakala podle obsahu hry, ale vždycky jsem byla trochu svázaná pocitem, jestli jsou diváci spokojení a jestli se jim Haniččin výkon na jevišti líbí. Milovala jsem ji ve hře Žena Vlčí mák, se kterou nejméně 10 let jezdila po celé republice a nikdy nezapomenu na její výkon ve hře Harold a Maud, kterou odehrála ve Vinohradském divadle, jako poslední ve svém životě.

Dokázaly jste se i v letech, kdy byla nejvíce populární a silně vytížená, scházet a bavit se jako dříve?

Ano dokázaly. Když jsem ještě byla svobodná dělaly jsme někdy neskutecné blbosti tak, jako všichni mladí lidé. Vzpomínám si, jak jsme byly s maminkou na týdenní dovolené na přehradě Bystřička a lehce ovíněné jsme se o půlnoci rozhodly, že si půjdeme zaplavat. Ani úzkostné volání naší milované maminky ze břehu nás z vody nevytáhlo. Někdy prostě musí mít mladý člověk při těch blbostech, které dělá i trochu štěs-

tí. Když jsem už měla rodinu, jezdili jsme i se syny k Haničce na chalupu v Českém ráji a ona nás navštěvovala ve Šternberku, kde jsme bydleli. A také za celý svůj život nevynechala ani jediné Vánoce v Olomouci u rodičů. A posledních 7 let jezdila s námi a našimi přáteli na cyklo dovolené po Česku, ale i Evropě. Byly to dovolené na kolech, za vínem, za kulturou, které vždy nasmírně pečlivě připravil můj muž Ivan a Hana je milovala.

Čeho jste si na své sestře nejvíce cenila? Závíděla jste jí někdy úspěch a oblibu veřejnosti?

Na Haničce jsem si nejvíce cenila její neskutečné pracovitosti, profesionality, čestnosti. A také její lásky k naší rodině, zvláště po odchodu naší maminky nemohlo být naše životní pouto silnější. Ale to neznamená, že jsme se občas nepohádaly, protože jsme byly obě Maciušky, se kterými to občas není lehké, jak zdvořile říkali naši partneři. A popularitu a oblibu veřejnosti jsem jí opravdu nikdy nezáviděla, protože jsem za ty roky viděla jejich rub i líc. Ale Hana si svých fanoušků velmi vážila a nepamatuji si žádný moment, kdy by jim dávala

najevo, že ji jejich přízeň v soukromí obtěžuje. Každá jsme žila úplně jiný život, ale tou jinakostí jsme si ho spíše navzájem obohacovaly.

Jací byli ve Vašich očích její partneři? Koho z nich jste si nejvíce oblíbila?

Hanička měla lásky dětské, dívčí, studentské tak jako všichni. Ale její životní láskou byl Jiří Adamíra, úžasný člověk a skvělý herec. Rozuměli si jak po stránce lidské, tak i po stránce profesní. Já i můj muž a naši synové jsme měli Jiřího moc rádi, a i když to nebyl člověk, který by své sympatie k druhým rozdával na potkání, myslím, že jsme si velmi rozuměli. Když Jiří zemřel, bylo to pro Hanu nesmírně těžké, a i když potom měla ve svém životě spoustu dobrých přátel a kamarádů, další životní lásku už neměla a myslím si, že ji ani nehledala.

Když sestra Hana odcházela, byla jste jejím nejbližším člověkem. Stihla jste jí říct všechno, co jste jí říct chtěla?

To je opravdu nesmírně těžká otázka. Celý náš život jsme spolu mluvily úplně o všem. O tom, z čeho máme radost i o tom, co nás trápí. O celé naší rodině, o práci, kultuře, cestování, vztazích. Ale jestli jsme si stihly říct všechno, nevím. Jak po odchodu rodičů, tak po odchodu Haničky mám pocit, že je ještě spousta věcí, na které bych se jich ráda zeptala. Ale je dobré, že když člověk velmi miloval někoho, kdo už mezi námi není, může s ním kdykoliv v duchu rozmlouvat i klást otázky, na které dostává odpovědi ve smyslu postojů a směru, kterým tito lidé žili.

Vaše sestra Hana by letos v listopadu oslavila 80. narozeniny. Jak na ni budete vzpomínat?

Na Haničku vzpomínám každý den. Byl to pro mě člověk, na kterého ne-

Cyklovýlet v Rakousku, 2018

lze zapomenout. Ale při příležitosti oslavy jejích nedožitých 80. narozenin se uskuteční 29. listopadu 2025 v Moravském divadle Olomouc Galavečer Hana Maciuchová 80, kde budou účinkovat její přátelé jako je pan Štefan Margita, Dáša Zázvůrková a Hana Holíšová, pan Ivo Kahánek, taneční skupina Andreji Strakové, pan Martin Hofmann, paní Naděžda Chroboková a paní Sára Saudková. Večerem budou provázet Aleš Cibulka a Michal Jagelka, kteří na Haničku vzpomenu i během sobotního Tobogánu, který se bude vysílat 29. listopadu 2025 od 11 hodin z budovy Českého rozhlasu Olomouc. V rámci Galavečera bude

předána cena Hany Maciuchové. Ta bude určena pro osobnost pocházející z Olomoucka, která svojí činností na kulturním poli popularizuje a šíří dobré jméno regionu, podobně jako to dělala právě moje sestra Hana. Na výběru této osobnosti se bude podílet odborná i laická veřejnost. Vstupenky na Galavečer budou v prodeji od druhé poloviny září v pokladně MDO. Tak věřím, že přesně v den Haniččiných nedožitých 80. narozenin na ni budou moci s námi zavzpomínat všichni její příznivci a fanoušci, kterých si celý život nesmírně vážila.

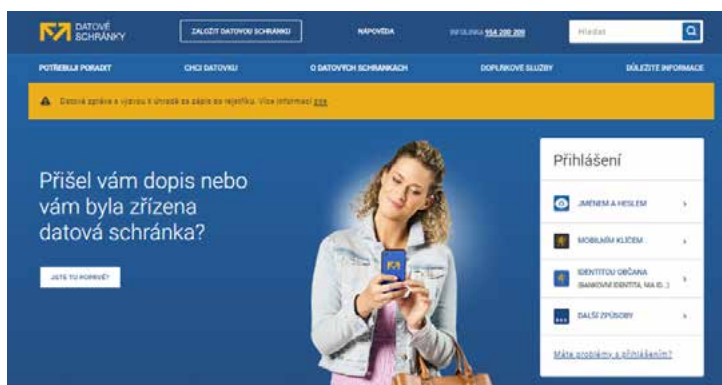
Petr Vitásek

Foto: archiv rodiny Markových

Jak vyřídit věci on-line, i když to neumíte s počítačem

Ještě před pár lety se většina úředních záležitostí řešila tvář v tvář – na poště, na městském úřadě nebo u okénka banky. Čekání ve frontách, hledání správné přepážky, razítko a obálka. Dnes vám ale úředník s oblibou řekne: „To si můžete vyřídit on-line.“ Pro někoho, kdo s počítačem nebo chytrým telefonem nemá moc velké zkušenosti, to může znít spíš jako varování než jako pomoc.

Dobrá zpráva je, že vyřídit věci on-line jde i bez „mladých prstů“ a bez toho, abyste trávili celé dny učením se něčeho, co je pro vás španělská vesnice. Stačí se nebát, udělat první krok a držet se několika jednoduchých zásad.

Poproste o pomoc

Stejně jako když se učíte nové cestě do neznámého města, je dobré mít u sebe někoho, kdo ji už zná. Může to být vnučka, soused, nebo třeba ochotná knihovnice. První přihlášení do e-mailu, nastavení hesla nebo registrace do nové služby vám ukážou a vysvětlí. Nemusí s vámi sedět po každé, ale to první „nasměrování“ je k nezaplacení a mnohdy postačí.

Oficiální stránky

U úřadů a institucí hledejte webové adresy, které končí na .gov.cz nebo jasně uvádějí, komu patří. Například web Ministerstva práce má adresu www.mpsv.cz a web České pošty www.ceskaposta.cz. Pokud vám přijde odkaz e-mailem a nejste si jisti, raději si adresu ověřte přímo na oficiálních stránkách nebo zavolejte na úřad.

Bankovní identita a datová schránka

Pokud už používáte internetové bankovníctví, možná ani nevíte, že máte v ruce nástroj k vyřízení řady úředních záležitostí. Bankovní identita je způsob, jak se bezpečně přihlásit k úřadům přes vaši banku. Z domova tak získáte třeba výpis z rejstříku trestů,

potvrzení o důchodu nebo dokonce můžete podat daňové přiznání.

Dalším užitečným pomocníkem je datová schránka. Je to něco jako e-mail, ale jen pro komunikaci s úřady. Dokumenty odešlete elektronicky a s jistotou, že se dostanou na správné místo. Datová schránka je zdarma i pro běžné občany.

Telefon jako kapesní kancelář

Mnozí z nás mají doma počítač, ale cítí se jistější s telefonem. Není divu – držíte ho v ruce každý den. Moderní chytrý telefon umí nainstalovat aplikace, které vám usnadní život: bankovní aplikaci pro platby, aplikaci pošty pro sledování zásilek nebo mobilní verzi e-mailu. Ovládání prstem je pro mnoho lidí přirozenější než klikání myší a navíc – telefon si snadno vezmete kamkoliv s sebou.

Vlastní návod jako záchranné lano

Každý máme svůj způsob, jak si věci zapamatovat. Někdo si píše poznámky, jiný kreslí šipky a schémata. Když vám někdo ukáže, jak přes internet zaplatit poplatek za psa nebo objednat recept u lékaře, napište si přesný postup. Příště už nebudete tápat – a když se náhodou zapomenete, „váš návod“ vás zachrání.

Chyby nejsou katastrofa

Jedna z největších obav při práci on-line je, že „něco pokazím“. Pravda je, že většina kliknutí nic nezkaží – a když se spletete, okno prostě zavře-

te a začnete znovu. A pokud opravdu něco nevíte, vždy se dá zavolat na zákaznickou linku nebo se vrátit k papírové formě. „Je mi osmašedesát let a stále pracuji. Ráno otevřu počítač a jsem na něm celý den až do konce směny. Syn mi zařídil datovou schránku, je to jednoduché. Co se týká úřadů, mám vyřízeno raz dva. V životě jsem byla internetem a počítači spíše nepolíbená, v obchodě jsme před lety mívali klasickou kasu. Ale doba jde dopředu. Ono se na tom nic moc pokazit nedá,“ komentuje své zkušenosti Milena Pospíšilová z Tovačova.

Učení v partě

Mnoho městských knihoven, center pro seniory a dalších organizací nabízí bezplatné kurzy práce s počítačem. Tam si nejen osvojíte potřebné kroky, ale také potkáte lidi, kteří řeší stejné otázky. Sdílené zkušenosti bývají nejlepší učitel.

Internet nemusí být nepřítel, ale spíš nový nástroj, který vám pomůže. Šetří cestu, čas i peníze. A přestože mohou být začátky pomalejší, s každým úspěšným vyřízením záležitosti z domova získáváte nejen pohodlí, ale i sebevědomí. Stejně jako jsme se kdysi naučili telefonovat nebo posílat SMS zprávy, můžeme se naučit i pár kliknutí navíc – a svět se nám tím otevře o kus víc.

Kateřina Benešová

Olomoucké Dny evropského dědictví budou patřit památkám a oslavám sloupu Nejsvětější Trojice

Od 8. do 14. září bude Olomouc žít Dny evropského dědictví. Na programu jsou otevřené památky, komentované prohlídky, open air představení a především oslavy 25. výročí zápisu sloupu Nejsvětější Trojice na Seznam světového dědictví UNESCO. Novinkami letošního ročníku jsou hudební vystoupení a komorní recitály na vybraných historicky významných místech a také obnovené noční muzicírování pod renesanční lodžíí.

Hlavní roli letošních olomouckých Dnů evropského dědictví budou hrát památky. Během víkendu 13. a 14. září se jich otevře na šest desítek a návštěvníci tak budou mít možnost opět navštívit i místa, která jsou během roku většinou nepřístupná. „Například v Arcibiskupském paláci bude otevřena soukromá zahrada arcibiskupů a bude k vidění zmrzlinová tabule z 19. století. V katedrále svatého Václava bude zpřístupněna krypta a zajímavý a bohatý program je připraven například také u Kapucínů na Dolním náměstí. Komentované procházky provedou zájemce po zajímavých místech ve městě a připomenou i příběhy olomouckých barokních kašen,“ vyjmenoval Radim Schubert, vedoucí oddělení koncepce kultury olomouckého magistrátu.

Oslavy výročí sloupu na Seznamu světového dědictví

Na začátku letošního prosince uběhne přesně 25 let od doby, kdy byl olomoucký Čestný sloup Nejsvětější Trojice zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO. „Dny evropského dědictví jsou skvělou příležitostí,

jak toto významné výročí připomenout a oslavit spolu s ostatními olomouckými památkami a jejich historií,“ doplnil náměstek primátora Viktor Tichák. Vrcholem oslav výročí bude v pátek 12. září open air koncert Století české písničky. Od 19:30 rozezní Horní náměstí Moravská filharmonie Olomouc pod vedením dirigenta Jana Kučery. Hosté Hana Holišová, Lenka Nová, Michal Skořepa a Josef Fečo zazpívají v doprovodu filharmonie ikonické české písně 20. století, jako jsou například Stín katedrál, Nechte zvony znít, Časy se mění, a také melodie z oblíbených filmů a muzikálů Limonádový Joe, Starci na chmelu, Kdyby tisíc klarinetů či Šíleně smutná princezna. Dramaturgie koncertu vznikla ve spolupráci s festivalem Smetanova Litomyšl.

V sobotu 13. září se na Horním náměstí chystají tematické přednášky pro veřejnost, které prozradí řadu

zajímavostí o právě probíhajícím restaurování sloupu, o tvorbě jeho 3D modelu, ale třeba i o tom, jak před čtvrt stoletím probíhal jeho zápis na Seznam světového dědictví. Přednášky budou probíhat vždy v celou hodinu od 10 do 15 hodin a budou zdarma.

Speciální program u příležitosti Dnů evropského dědictví a výročí zápisu sloupu připravilo i Informační centrum Olomouc. To zve o víkendu 13. a 14. září na premiérový prohlídkový okruh Po stopách tvůrců sloupu Nejsvětější Trojice.

Novinkou letošních Dnů evropského dědictví jsou v sobotu 13. i v neděli 14. září hudební představení, která se chystají přímo ve vybraných památkách. Hudbou se rozezní například Červený kostel, Vila Primavesi, Parkánové zahrady i zahrada u Klášterního Hradiska, kaple Božího Těla i kostel Panny Marie Sněžné.

Olomouc připravuje parky a zeleň na horká léta. Pomáhají nové druhy stromů

Olomoucké parky jsou v horkých dnech oblíbeným útočištěm. Klimatická změna však ovlivňuje jejich podobu i stromy, které v nich rostou. Olomouc proto posiluje městskou zeleň novou výsadbou odolných stromů, aby parky zvládly extrémně horká léta. Městská zeleň tak zůstane životaschopná i do budoucna.

V posledních letech dochází například k velkým teplotním rozdílům mezi ránem a odpolednem, vyskytuje se zde i suché klima s příchovými dešti či větrné počasí. „Takové podmínky nezvládají naše původní domácí dřeviny, například lípy, jeřáby nebo javory. S těmito stresujícími vlivy se obtížně vyrovnávají,“ uvedla některé příklady Jitka Štěpánková z oddělení městské zeleně. Tyto stromy jsou proto oslabeny a snadněji podléhají nepůvodním chorobám, jež se do Evropy šíří spolu s rostoucími teplotami.

Jak ovšem zajistit životaschopnost městské zeleně a olomouckých parků? Jednou z cest je vysazování nových druhů. K výsadbě se vybírají dřeviny pocházející z oblastí, kde panují klimatické podmínky podobné těm, které se začínají objevovat i v našem prostředí. „Dřeviny jsou do městského prostředí vysazovány na desítky let a musí zvládnout nejen horká a su-

chá léta, ale i zimní mrazíky. Tomu odpovídá i výběr druhů. Původ těchto dřevin často sahá do oblastí s drsnějšími podmínkami, jako je například Severní Amerika nebo východní Asie,“ vysvětlila dále Jitka Štěpánková.

Město Olomouc začalo na klimatickou změnu reagovat výsadbou exotických stromů už před patnácti lety. Od té doby zde postupně přibývají například listnaté dřezovce, jerlíny japonské, světle latnaté, celtisy, akáty či magnólie. Z jehličnanů odborníci volí druhy podobné smrku svým habitem, jako jsou cypřiše, douglasky, metasekvoje nebo cedry.

Přirozené zasazení do městského prostředí

Jedním z nejdůležitějších úkolů je promyšlený postup zahradníků, aby se nepůvodní stromy podařilo v Olomouci přirozeně začlenit do městského prostředí. Při výběru druhů se kromě jejich odolnosti zohledňuje i jejich vzhled a kontext konkrétního místa, do něhož jsou vysazovány. „Problémem může být využívání stejných druhů a vznik monokulturní výsadby. Proti tomu se dá bránit právě její pestrostí, ta zároveň přispívá k ochraně proti škůdcům,“ upozornila Jitka Štěpánková.

Nutrie ničí břehy i parky, v Olomouci začal jejich odchyt

V Olomouci začal odchyt nutrií. Tento v naší přírodě nepůvodní býložravec znečišťuje a ničí břehy Moravy, Mlýnského potoka i Bystřice a poškozuje také trávníky v parcích. Lidé navíc nutrii často krmí, čímž často podporují i výskyt potkanů a holubů.

Nutrie je vděčný konzument, protože sežere kilo až dvě potraviny den-

ně. „Některé mladé samice v dobré kondici jsou schopny mít potomky, tedy první vrh od osmého měsíce života, až třikrát ročně, a to tři nebo i šest mláďat,“ vysvětlil vedoucí odboru životního prostředí Petr Loyka. Lidé je cíleně krmí a jejich počet v Olomouci narostl natolik, že v srpnu začal jejich cílený odchyt v centru města.

Jen v loňském roce myslivci na Olomoucku odstřelili 312 nutrií. Podle Petra Loyky to ale nestačí: „Nepůvodní nutrii konkurují našim původním druhům a poškozuje nejen vodní a mokřadní biotopy, protože nutrii v Česku v některých lokalitách škodí například původnímu hryzci vodnímu, vodním ptákům a ničí prostředí potřebné pro obojživelníky.“

Na náměstí se vrátí hodiny, pod nimiž si dávaly sraz celé generace

Sraz u hodin? Tuto větu znají pamětníci z Olomouce velmi dobře. Velký ciferník, pod nímž si v Olomouci dávaly rande celé generace, se vrátí do veřejného prostoru. Rada města Olomouce schválila návrh Kanceláře architekta města na umístění nových exteriérových hodin na náměstí Národních hrdinů, konkrétně v jeho jihovýchodní části, poblíž křižovatky ulic Riegrova a 8. května.

Dvě vytipované lokality, vítězí náměstí

Původně byly ve hře dvě možné lokality – plocha tržnice a část náměstí Národních hrdinů. „Nakonec padla volba na druhou jmenovanou variantu. Důvodem výběru této lokality byla vysoká frekvence chodců i cestujících MHD a také absence viditelných veřejných hodin v této části města,“ vysvětlil náměstek primátora Tomáš Pejpek. Nová poloha podle něj zároveň respektuje projektovou dokumentaci úprav náměstí zpracovanou architektem Lukášem Blažkem.

Velký ciferník bude tedy oproti minulosti na trochu jiném místě, kde

zároveň nahradí stávající citylight panel, nástěnku Moravské filharmonie,

informační panel s mapou a nástěnku Komise městské části Olomouc-střed, které budou kvůli nevyhovujícímu stavu odstraněny.

Třístranné a prosvícené

Nové hodiny, které dodá firma ELEKON, budou kulaté, třístranné, prosvícené a v antracitově šedé barvě. Napojeny budou na elektrické vedení z veřejného osvětlení. Vzhledem k technickým parametrům nebude potřeba žádné stavební povolení. Odhadované náklady na kompletní realizaci projektu, včetně odstranění stávajících prvků, činí přibližně 207 tisíc korun včetně DPH.

Neředínský hřbitov má pietní místo pro děti, které zemřely předčasně

Důstojné pietní místo mají nově k dispozici lidé, kteří se potýkají s obrovskou ztrátou. Pomník dětem, které zemřely příliš brzy, nechala ve spolupráci s městem a Olomouckým krajem na Ústředním hřbitově v Neředíně zřídit organizace Dítě v srdci.

Hrobové místo pro děti, které zemřely předčasně, mnohdy ještě před samotným narozením, fungovalo na neředínském hřbitově již několik let. „Když jsem nastoupila do funkce ředitelky naší organizace, oslovila jsem město i kraj s prosbou o spolupráci, abychom ho mohli zvelebit, protože bylo opravdu zanedbané a ve špat-

ném stavu. Přesto je hojně navštěvované, podobnou ztrátu zažívá každý rok víc rodin, než si umíme představit. Vždy tady bylo mnoho předmětů spojených se vzpomínkou a hořela tu velká spousta svíček,“ zdůvodnila ředitelka organizace Dítě v srdci Štěpánka Pokorníková.

Novou symbolickou podobu dal místu, které se nachází nedaleko katolické kaple, akademický sochař Miroslav Boroš. „Jsem ráda, že se podařilo vytvořit důstojný prostor, kde mohou blízcí tiše vzpomínat a vyrovnávat se se svou obrovskou ztrátou. Poděkování patří nejen organizaci Dítě v srdci a městu, ale

také Olomouckému kraji a několika sponzorům,“ řekla při slavnostním odhalení památníku náměstkyně primátora pro sociální oblast Kateřina Dobrozemská. O místo se budou kromě zaměstnanců Hřbitovů města Olomouce starat také kaplani Fakultní nemocnice Olomouc.

Organizace s názvem Dítě v srdci poskytuje odbornou péči lidem zasaženým ztrátou dítěte v jakékoliv fázi těhotenství, během porodu nebo po něm. Šíří povědomí o potřebách těchto rodin a přispívá k postupné transformaci perinatální paliativní péče v České republice. Více informací zde: www.ditevsrdci.cz

Kastraci koček provedlo v Olomouci zatím 148 chovatelů

O příspěvek až ve výši 800 korun si od 1. ledna zatím požádalo 148 chovatelů koček a kocourů z Olomouce, kteří nechali zvíře sterilizovat nebo vykastrovat. Příspěvek města v součtu činí 98 tisíc korun.

V jednom kalendářním roce tak může žadatel požádat o příspěvek na kastraci jednoho kocoura 400 korun nebo o příspěvek na steriliza-

ci jedné kočky 800 korun. Podmínkou je bydliště žadatele v Olomouci a nejdéle tři měsíce starý doklad za zákrok provedený veterinářem.

„Snažíme se snížit počet divokých koček na území města v nechtěných kočičích koloniích. Zhruba v polovině prázdnin musíme bohužel řešit zvýšení počtu vyhozených koťat, což je výsledkem lidského selhání. Lidé by měli před pořízením kočky zvážit, zda mají pro ni doma vhodné podmínky a budou mít čas se o ni starat,“ uvedl Petr Loyka, vedoucí odboru životního prostředí magistrátu.

Polodivoké venkovní kočky bude město postupně odchyťovat a kastrací snižovat jejich početní stavy. Přikrmování koček není řešením, zlep-

šení situace rozhodně neprospívá. Daleko efektivnější je přispívat útulku pro kočky nebo si kočku adoptovat. „Krmení toulavých koček může být i přes dobrý úmysl postiženo jako přestupek znečištění veřejného prostranství,“ připomněl Loyka.

Nalezené, zraněné kočky odchyť strážníci městské policie a předají je společnosti Vetmedical na Selském náměstí, která se o ně odborně postará. Roční náklady na jejich umístění a kastraci přesahují půl milionu korun.

Bližší informace k programu sterilizace a kastrace, nebo nahlášení lokality s výskytem kolonie koček poskytne odbor životního prostředí na telefonu 588 488 352.

• OTEVŘENÁ RADNICE • OTEVŘENÁ RADNICE • OTEVŘENÁ RADNICE •

Dobrý den. Rád bych se pana primátora dotázal, proč v Olomouci došlo ke zrušení bezplatného parkování pro držitele průkazu ZTP?

Martin

Ke změně dřívější praxe, kdy držitelé průkazů ZTP nebo ZTP/P mohli bezplatně zaparkovat na kterémkoliv parkovacím místě, došlo již v září roku 2023, kdy Rada města Olomouce schválila nové nařízení o placeném parkování. Tím se přешlo pouze na elektronické vydávání parkovacích oprávnění, a s tím související automatizovanou kontrolu pomocí skenovacího vozidla. Průkaz ZTP nebo ZTP/P je svázán pouze s danou osobou a nikoliv s vozidlem, proto není v současné době možné tyto osoby ze systému vyčlenit formou výjimky. Držitelé průkazu ZTP nebo ZTP/P mohou nyní zdar-

ma parkovat pouze na místech pro ně vyhrazených, na všech ostatních parkovacích místech v rámci zóny placeného parkování musí platit stejně jako ostatní návštěvníci.

Aby se situace zlepšila, odbor dopravy nyní v zóně A a B reviduje stávající vyhrazená místa a navrhne případně jejich navýšení u významných cílů, jako jsou zejména zdravotnická zařízení.

V minulém roce pak bylo zavedeno dlouhodobé parkovací oprávnění pro fyzické osoby, které jsou držiteli průkazu osoby se zdravotním postižením označeného symbolem ZTP nebo ZTP/P a pracují u zaměstnavatele, který má sídlo nebo provozovnu na některém z adresních bodů v zóně A nebo B. Vydání tohoto oprávnění je bezplatné a k jeho vydání stáčí předložit průkaz ZTP nebo ZTP/P a pracovní smlouvu.

V současné době se připravuje další úprava, která bude spočívat v možnosti vydání oprávnění pro všechny držitele průkazu ZTP nebo ZTP/P. Toto oprávnění by bylo zpoplatněno a předpokládá se, že by mohlo být zavedeno od začátku příštího roku.

Miroslav Žbánek
primátor města Olomouce

Obec přátelská rodině a seniorům: aktivity pro širokou veřejnost startují už v září

Titul Obec přátelská rodině a seniorům opět letos patří i našemu městu. Se ziskem tohoto ocenění, o které se v celostátní soutěži ucházelo dalších 90 obcí a měst, je spojena i významná finanční prémie.

Olomouc za ni například dovybaví prostory, kde se schází veřejnost, jako jsou otevřená školní hřiště či komunitní zahrada provozovaná městskou knihovnou. Velký díl ale město věnuje na podporu pořádání smysluplných akcí a aktivit pro rodiny s dětmi a pro seniory, případně pro obě tyto skupiny dohromady.

„Mottem spojujícím všechno, co Olomouc letos pořádá v projektu Obec přátelská rodině a seniorům, je Aktivitou k podpoře duševního zdraví,“ přibližuje náměstkyně primátora Kateřina Dobrozemská. „Zařadili jsme pod ně různá opatření, jejichž potřeba vyplynula z anketních šetření provedených u rodin s dětmi, u mladých lidí a u seniorů koncem loňského roku. Tak jsme zjistili, co si naši občané přejí, a snažíme se je-

jich poptávce v mezích možností vyhovět,“ doplnila náměstkyně.

Pestrý program aktivit pod střechou i na čerstvém vzduchu odstartuje začátkem září. Už nyní jsou na webu aktivni.olomouc.eu první akce, na které se mohou zájemci hlásit. Jsou to různé druhy cvičení, trénink paměti pro seniory, přednášky o cestování a vzdělávací besedy. Akcí

bude samozřejmě přibývat stejně jako témat, protože celý cyklus setkávání, vzdělávání, sportování a zábavy pod hlavičkou Obce přátelské rodině a seniorům je naplánován až do konce roku. Všechny programy jsou zdarma nebo jen za symbolický příspěvek, aby byly dostupné opravdu každému zájemci. Tak si vyberte a přijďte je vyzkoušet!

Divadlo opravilo fasádu a instaluje fotovoltaické panely

Historická budova Moravského divadla Olomouc prochází v letošním roce důležitými technickými úpravami, které propojují péči o architektonické dědictví s vizí udržitelné budoucnosti. Divadlo nejen že opravuje poškozenou východní část fasády provaziště, ale zároveň instaluje vlastní fotovoltaickou elektrárnu.

Východní fasáda provaziště, tedy části budovy, která se nachází vysoko nad střechou a technickým zázemím divadla. Na rozdíl od hlavní budovy jde o novodobou přístavbu. Fasáda

byla již několik let ve špatném technickém stavu a vyžadovala zásadní opravu. Poškozená omítka a uvolňující se části představovaly riziko nejen pro kolemjdoucí, ale i pro samotnou budovu, zejména pro plochou střechu, na kterou divadlo plánovalo instalaci solárních panelů. Z tohoto důvodu musela být oprava provedena ještě před zahájením vlastního ekologického projektu. Náklady na obnovu východní části fasády činí přibližně 1,2 milionu korun. Současně s opravami fasády finalizuje Morav-

ské divadlo Olomouc přípravy na instalaci vlastní fotovoltaické elektrárny, která bude umístěna na ploché střeše boční přístavby budovy, která není kulturní památkou.

KULTURNÍ TIPY

Mezinárodní varhanní festival

Úvodní příspěvek vás pozve na tradiční kulturní svátek každého podzimu. Také letos se můžete těšit na program plný skvělých hudebních zážitků. Koncerty Mezinárodního varhanního festivalu se odehrávají ve vznešeném prostředí chrámu svatého Mořice v Olomouci se slavnými Englerovými varhanami a Moravská filharmonie tímto projektem zahajuje novou sezonu. Přijďte se zaposlouchat do hudby tohoto královského nástroje a ocenit výkony špičkových umělců. Kdy: 1.–15. září. Podrobné informace zde: <https://www.mfo.cz/typ/mezinarodni-varhanni-festival/>

Jesnění 2025

Sousedsko-kulturní festival v Jeseníku, který propojuje místní umělce se současnou uměleckou scénou, přináší inspiraci a především spoustu dobré zábavy. Letos se uskuteční popáté a koná se na různých místech v centru města i okolí od 4. do 7. září. Součástí programu budou divadelní představení ve vodní tvrzi i evangelickém kostele, koncerty od jemných

poloh až po taneční elektroniku, speciální koncert skupiny Tata Bojs, autorská čtení, projekce filmů studentů FAMU, výstava výtvarných prací studentů AVU, workshop pro děti, přednáška na téma spánek a snění a také prostor pro odpočinek a sdílení. Výši vstupného si můžete zvolit od částky 150 do 2000 Kč dle toho, kolik chcete na akci přispět. Zakoupíte jej zde: <https://goout.net/cs/jesneni-2025/szrwjvx/>

Festival ČEZfest

Hudba, kino a sport, třídní akce pro všechny generace, která navštíví celkem šest regionů. Od 4. do 6. září zavítá také na Horní náměstí do Olomouce. Ve čtvrtek můžete zajít na promítání filmu Mord do Letního kina, v pátek si poslechnete koncert Ewy Farne a Tata Bojs nebo zhlédnete vystoupení hudebníků a kapel, které se přihlásí do soutěže Zapínač. V sobotu je připraven sportovní den a pohybové aktivity pro zájemce všech věkových kategorií. Vstupné je zdarma.

Folklor ve Velké Bystřici

Lidový rok – folklorní festival s mezinárodní účastí a tradicí od roku 1989. Festival pořádá Velká Byst-

řice ve spolupráci s folklorním souborem Haná Velká Bystřice a Hanáckým folklorním spolkem. Přijďte si užít svátek plný tanců, lidové muziky, krojů a barev. Kdy a kde: 5.–7. září v amfiteátru a na Zámeckém náměstí ve Velké Bystřici. Vstup je zdarma. Na konci měsíce, 28. září od 8:30 do 18 hod. se koná ve Velké Bystřici další folklorní akce – Setkání Hanáků. Jde o putovní folklorní festival krojů, tanců, písní a řemesel, který sem zavítá u příležitosti oslav 750 let od první písemné zmínky o Velké Bystřici. Na programu jsou dechovky v ulicích, mše svatá v bystřickém kostele, krojovaný průvod, vystoupení folklorních souborů a mnohé další. Vstup zdarma. Přesné informace zde: <https://www.hanfoc.cz/kalendar-akci/>

DED – Dny evropského dědictví

Konají se každý rok v průběhu září pod záštitou Rady Evropy. Jde o celoevropský projekt, jehož cílem je hledání cest ke kořenům naší, evropské i světové civilizace. Proto jsou v rámci programu pořádány nejrůznější doprovodné akce – přednášky, koncerty, divadelní představení, workshopy a také otevřené památky a prohlídky s průvodcem, které lidem představují místa jindy nepřístupná, ukazují památky v nových souvislostech, jejich bolavá místa nebo úspěšnou záchranu, ale třeba i možnost, jak se na péči o naše kulturní dědictví podílet. V Olomouci jsou letos DED

v termínu od 7. do 14. září. Jejich program sledujte zde: <https://ded.olomouc.eu/>

Collegium Marianum v Rapotíně

Když se jezuité v 17. a 18. st. chystali na misijní cestu do Jižní Ameriky, mnozí do svých zavazadel přidali noty a hudební nástroje. Věděli, že hudba lidi spojuje. Jihoamerickou džunglí i horami se tak společně s tradiční hudbou jihoamerických indiánů tehdy rozezněly i barokní skladby. Co má společného hudba z velmi vzdálených koutů světa s tou naší, to je vášeň a radost, kterou znají muzikanti, když si spolu můžou zahrát, a vnímaví posluchači, kteří mohou být u toho. Kdy a kde: 7. září v 19 hod. v rapotínském kostele. Vstupné za 300 Kč zde: <https://klasternihudebnislavnosti.cz/program-2025/>

Gentlemen Singers

Skvělý koncert českého profesionálního osmičlenného vokálního souboru, uznávaného u nás i v zahraničí. Gentlemen Singers jsou vítězem mnoha mezinárodních soutěží a pravidelným účastníkem významných festivalů. Na repertoáru mají skladby renomovaných světových skladatelů i kompozice složené či upravené přímo pro jejich soubor. Kdy a kde: 8. září od 19 hod., chrám Zvěstování Panny Marie ve Šternberku. Vstupné

za 250 Kč zde: <https://klasternihudebnislavnosti.cz/program-2025/>

Prostějovské hanácké slavnosti

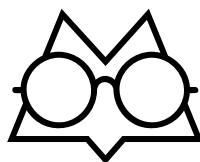

Tradiční lidový jarmark s celodenním kulturním programem a přehlídkou hanáckých souborů. Uvidíte folklorní soubory, cimbálové muziky,

ale i kapely jiných žánrů. Slavnosti se uskuteční 13. a 14. září na náměstí T. G. Masaryka, Pernštýnském náměstí a v Kostelní ulici. Kromě tradičního občerstvení bude k mání i burčák. Bližší informace o časovém průběhu žádejte v informačním centru města.

Řemeslný jarmark ve Vlastivědném muzeu

Přijďte se rozloučit s létem na jarmark do Olomouce. Uvidíte přehlídku tradičních lidových řemesel a rukodělné výroby. Některé z nich si budete moci vyzkoušet, například vyčesat vlnu u tkalce, který vás seznámí s původní tvorbou oděvu od první nitě až po bar-

**filmový
klub
seniorů**

**PROGRAM 2025
ZÁŘÍ
90,-**

PO	1. 9.	14.00	GLORIA!	T
PÁ	5. 9.	10.00	LETNÍ ŠKOLA, 2001	Č
ST	10. 9.	14.00	ŠIKMÝ KOSTEL (ZÁZNAM DIVADLA)	Č
PO	15. 9.	14.00	DUCHOŇ	O
PÁ	19. 9.	10.00	VERMIGLIO	T
ST	24. 9.	14.00	POD PAROU	Č
PO	29. 9.	14.00	VELKÝ VLASTENECKÝ VÝLET	Č

Č – ČESKY

D – DABING

ZMĚNA PROGRAMU

T – TITULKY

O – ORIGINÁLNÍ ZNĚNÍ

VYHRAZENA

KINO METROPOL

vení. Také poznáte drobnou práci ševce-brašnáře, košíkáře, řezbáře, krajčářky, perníkářky, keramičky a spousty dalších šikovných řemeslníků. Hudební a taneční část jarmarku obstarají folklorní soubory z Hané. V programu nebude chybět ani tradiční tanec Cófava, pomalý obřadní třídobý tanec, který se dříve tančil při slavnostních příležitostech v krásných svátečních hanáckých krojích. Celodenní program zakončí vystoupení cimbálové muziky Hejčičan. Jarmark se uskuteční na nádvoří muzea v sobotu 20. září od 10 do 17 hodin.

Klavírní koncert na Plumlově

Klavíristka Barbora Dostálíková a její hosté se představí na zámku Plumlov v neděli 14. září od 16 hod. Barboru svým uměním doprovodí flétnistky Elizabeth a Marie Princovy a houslistka Klára Vybíralová.

Kolébka

Literární festival, který vám nevšedním způsobem představí různé podoby literatury, knižní kultury, jazyka a řeči v Rychlebských horách. Koná se od 20. do 28. září v Javorníku, Uhelné, Bernarticích a Vlčicích. Záměrem literárního festivalu je představit knihy a texty, které jsou obsahově a společensky přínosné. Literárními soutěžemi podněcuje zájem lidí o psaní a historii, pořádá literární výstavy, besedy, soutěže a vznikají pod ním audioknihy a pracovní listy se zaměřením na literaturu a jazyk, vše za účelem podpory zájmu o jazyk český, překladatelství a literární historii. Vstup je zdarma. Přesný program sledujte zde: <https://kolébka.one/festival>

Podzimní Flora Olomouc

Prezentace špičkových zemědělských výpěstků od českých a moravských producentů ovoce a zeleniny, výstava školkařských výpěstků, bylinek a koření. Součástí tradiční podzimní výstavy Flora Olomouc – Hortikomplex budou i velké Zahradnické trhy, Flora Košť či festival gastronomie se soutěžími Gastro Olomouc Olima Cup – kuchařská soutěž pro talenty ze středních škol a učilišť a Moravský cukrářský šampionát – prestižní cukrářská soutěž. V krásné historické oranžerii najdete léčivé, aromatické a kořeninové rostliny od spolku PELERO CZ. Také letos bude součástí Flory projekt Rozkvetlé památky, který propojuje květinové umění s historickými skvosty Olomouce. Výjimečné květinové instalace tentokrát ozdobí interiéry tří významných míst – gotického chrámu sv. Mořice, barokního kostela Zvěstování Páně a secesní vily Primavesi. Podzimní Flora 2025 se uskuteční od 2. do 5. října, od 9 do 17 hod., v neděli pouze do 16 hod. Základní vstupné 200 Kč, snížené 130 Kč.

VÝLETY

Pouť v Dubu nad Moravou

Poutní kostel v Dubu nad Moravou hostí každoroční pouť. Celovíkendová akce se bude konat v areálu dubské farnosti. Součástí je bohatý kulturní a doprovodný program a tematické trhy. Kdy: 5.–7. září. Vstup je zdarma.

Kouzlo krajiny

Výstava krajinomaleb samouka Zdeňka Skřivánka ze Zvole. V jeho práci převažují olejomalby, akvarely a pastely. Vyzkoušel také grafiku,

ilustraci a svět reklamy. Náměty nejčastěji nachází v krajině, tvoří v plenéru i podle fotografií. Výstavu můžete navštívit do 26. října v Muzeu Šumperk, vždy od úterý do neděle od 9 do 12 hod. a od 12:30 do 17 hod. Vstupné 30 Kč.

Vinný večer s cimbálovkou

Poprvé na Orlovně v Troubelicích. Ochutnáte víno z rodinného vinařství z Velehradu, poslechnete si cimbálovou muziku a dáte si něco dobrého. Ale hlavně, zažijete pohodový večer

plný vína, hudby a dobré nálady. Kdy: v sobotu 6. září od 17 hod. Akce se koná za každého počasí, v případě deště na sále Orlovný Troubelice. Vstupné 100 Kč.

Výstava bonsají

Koná se na nádvoří zámku Prostějov na Pernštýnském náměstí od 12. do 14. září. Otevřena je vždy od 9 do 18 hod. K dispozici bude poradenská služba, ukázky tvarování, prodej rostlin, bonsají a misek (i pro pokojové bonsaje). Vstup je zdarma.

Stará radnice v Hranicích

V místní galerii se chystají hned dvě nové výstavy. První z nich je Fotografie Elišky Čabalové. Autorka patří ke špičce české knižní vazby a tvorby autorských knih. Současná výstava představuje její digitální grafiku, přesněji manipulovanou fotografii. Vernisáž proběhne ve čtvrtek 4. září v 17 hod. Výstavu je možné zhlédnout do 19. října. Druhá výstava se věnuje historii hranických pošt. V expozici uvidíte dobové uniformy, poštovní schránky, vývěsní štíty, telegraf a nejrůznější techniku nebo drobné poštovní předměty, připraveny jsou také interaktivní úkoly pro malé i velké návštěvníky. Vernisáž výstavy proběhne 11. září, navštívit ji můžete až do 30. listopadu. Galerie je přístupná od úterý do neděle vždy od 9 do 16 hod. Vstup zdarma.

Řecko-český večer v Horní Moštěnici

Již po 6. se koná Řecko-český večer v Zámecké zahradě v Horní Moštěnici plný hudby, tance a originálního řeckého jídla. K poslechu a k tanci zahrají skupina Kameron z Přerova a Kostas Elefteriadis se svojí kapelou

ze severního Řecka. Výuku řeckých tanců a taneční vystoupení pro vás připravuje Folklórní taneční soubor Antigoni z Krnova. Občerstvení zajistí Jannis a tým Gyradiko. Kdy: v sobotu 6. září od 16 hodin. Vstupné 100 Kč.

Chutě kraje 2025

Gastronomický festival navštíví celkem pět měst. Každá z festivalových zastávek má svou jedinečnou atmosféru. Na program jsou nyní: 6. září – Náměšť na Hané, areál místního zámku, 14. září – Šumperk, Sady 1. Máje, 21. září – Přerov, Park Michalov. Akce se koná vždy od 10 do 18 hod. s výjimkou Náměště na Hané, zde od 10 do 19 hod. Festival představí tradiční i moderní pokrmy z kvalitních místních surovin a prezentaci regionálních značek, farmářů, řemeslníků a gastropodníků. Doprovodný program nabídne tvořivé dílny, kulturní vystoupení, dětskou zónu a blok o zdravém životním stylu. Průvodkyní festivalu je známá herečka a gastrofajnšmekr Markéta Hruběšová. Konkrétní info najdete zde: <http://www.chutekraje.cz/o-festivalu>

Ecce Homo Historic Šternberk

Legendární závody autoveteránů se letos konají od 13. do 14. září. Těšit se můžete na Rally Ecce Homo

Historic, Mezinárodní soutěž v jízdě pravidelnosti historických vozidel do vrchu a samozřejmě na výstavu těchto historických skvostů. Start závodu Rally Ecce Homo s délkou do 100 km je v sobotu od 12:45 hodin z Partyzánské ulice. Trať povede tradičně Olomouckým krajem, dojezd posádek se předpokládá v 17 hod. do prostoru parkoviště závodních strojů (ul. Dvorská 12). Soutěž pravidelnosti se koná v neděli od 12 do 16 hod. na zkrácené trati Ecce Homo na silnici ze Šternberka po křižovatku nad obcí Lipina a sestává ze dvou jízd. Výstavu historických vozidel uvidíte v sobotu od 9 do 12 hod. v Radniční ulici.

Noční prohlídky Helfštýna

Konají se 13. září. Jedná se o divadelní den probíhající v hradním jádru s programem nezávislých scén a nočními prohlídkami. Akce proběhne za každého počasí. Pro přesnější časový harmonogram volejte na tel. 581 797 093. Následující den, v neděli 14. září, můžete hrad navštívit zcela zdarma v rámci Dnů evropského kulturního dědictví.

Celostátní výstava mladých králíků a mladé drůbeže

Každoroční výstava mladých zvířat s dožínkami a doprovodným programem pořádaná Českým svazem chovatelů ve dnech 20. a 21. září. V rámci dožíněk proběhne prezentace regionálních potravin, farmářské trhy a ochutnávky. V sobotu od 9 do 18 hod. s večerním doprovodným programem, v neděli od 9 do 15 hod.

V sobotu vystoupí dechová hudba, kapely Elán Revival, Forum, Argema, Kryštof (se samostatným vstupným) a Kameron. Součástí budou také zábavné atrakce pro děti a občerstvení.

Čokoládové Losiny

Aneb čokoláda v pohybu. Letošní téma: když ovoce miluje čokoládu. Festival čokolády ve Velkých Losinách pro všechny generace. Nabízí vystoupení a ochutnávky děl těch nejlepších cukrářů a kuchařů, soutěže a pohybové aktivity pro děti i dospělé v krásné přírodě. Koná se pravidelně již od roku 2015, tentokrát od 20. do 21. září od 10 do 17 hod., v areálu poblíž losinského zámku.

Den srdce v Teplicích nad Bečvou

Udělejte něco pro své zdraví a přijďte na Den srdce do Lázní Teplice nad Bečvou. Koná se na ko-

lonádě a terase kavárny lázeňského domu Bečva v sobotu 27. září od 9 hod. Program bude zahrnovat edukativní přednášky o zdravém srdci, pohybu a výživě, doprovodné aktivity a zábavu pro děti i dospělé a na závěr dne hudební koncert MULTISINS.

Bleší trhy Přerov

Pravidelný bleší trh, na kterém můžete pořídit či prodat ojedinělé předměty i běžné věci z druhé ruky. Jednotné vstupné pro dospělé 50 Kč. Akce se koná za každého počasí. Kdy a kde: 28. září od 7 do 11 hod. na Výstavišti Přerov.

Na konci válek

Akce se koná na zámku Plumov a je věnována nejen k 80. výročí ukončení 2. světové války, ale i k výročí ukončení 1. světové války v r. 1918. Formou prezentací, diskusí, přednášek a ukázek chtějí pořadatelé seznámit širokou veřejnost s pohnutými událostmi 20. století. Pro děti jsou připraveny edukativní projekty, hry, zábavné soutěže o drobné ceny a odměny. Kdy: 27. září od 9 do 17 hod. Vstup je zdarma..

Legiovlak 2025

Již po jedenácté vyrazí Legiovlak na cestu po českých a moravských železnicích. Unikátní legionářské muzeum na kolejích zastaví na 34 nádražích. Letos jeho expozice nabídne širší pohled na vojenské dějiny 20. století a připomene i aktuální úlohu naší armády. Můžete si prohlédnout 15 historických vagonů, které přibližují každodenní život a boj československých legionářů na Transsibiřské magistrále, ale také druhoválečný odboj a novodobé vojenské mise. Vstup je zdarma, expozici lze volně navštívit bez nutnosti rezervace. V Olomouckém kraji bude vlak vystaven v železničních stanicích v Uničově od 30. 9. do 5. 10. a poté v Zábřehu na Moravě od 7. do 12. 10.

AKCE S DĚTMI

Memoriál Roberta Vysloužila Šumperk

Výstava a soutěž plastických a papírových modelů – letadel a vrtulníků, bojové techniky, automobilů, dioramat, figurek, lodí, železniční techni-

ky. Součástí je i dětský workshop, kde si děti za dozoru zkušených modelářů postaví svůj model letadla. Další doprovodnou akcí je prezentace historické techniky, uniforem a maket zbraní. Výstava se koná 6. září od 9 do 15 hod. ve Vlastivědném muzeu v Šumperku. Vstupné činí 100 Kč, snížené 50 Kč.

Farma v Muzejíčku

Interaktivní výstava Muzea Šumperk. Děti čeká setkání se zvířaty, která lidé od nepaměti chovali ke svému užitku, opomenuty nezůstanou ani

domácí mazlíčci. Formou nejrůznějších interaktivních her, skládaček a kvízů se děti dozvědí, která zvířata žijí na statku, jak se o ně postarat nebo čím jsou užitečná. V muzejíčkové farmě si mohou vyzkoušet, jak se pečuje o krávy, koně, prasata, kozy, ovce, slepice, husy, kachny a králíky. Chybět nebudou ani pejskové a kočky. K návštěvě Muzejíčka jsou pro děti doporučeny přezůvky. Z důvodu omezené kapacity bude Muzejíčko pro veřejnost uzavřeno v termínech: 17. 9. 9–11:00, 1. 10. 9–11:00, 14. 10. 9–11:00, 21. 10. 9:30–11:30

hod. Výstava je otevřena až do 30. listopadu, vždy od úterý do neděle od 9 do 12 hod. a od 12:30 do 17 hod. Plné vstupné 60 Kč, snížené 50 Kč, děti do 3 let zdarma.

Den pro zoologické zahrady

Vydejte se 6. září s dětmi do Zoo Olomouc, kde se koná Den pro zoologické zahrady. Do této akce se zapojí hned několik organizací zaměřených na ochranu ohrožených druhů zvířat. Načerpáte inspiraci a nové poznatky a můžete podpořit ohrožené druhy. Čeká vás pestrá nabídka zážitků, zábavné a vzdělávací aktivity pro malé i velké, interaktivní stanoviště a možnost dozvědět se víc o světě přírody. Kdy: 6. září od 10 do 15 hod.

Dětský sen

Víkend plný zábavy, inspirace a zážitků pro děti i jejich dospělý doprovod. Veletrh Dětský sen je zaměřený na vše, co potěší děti a podpoří jejich rozvoj – výrobky pro děti, prezentace služeb, poradenství i doprovodný program. K mání budou hračky, knihy, oblečení, tvořivé dílny, dětské koutky, divadelní představení, soutěže a další aktivity, které zaručí skvělou zábavu. Současně s veletrhem Dětský sen probíhá i veletrh Svět kamenů zaměřený na minerály, drahé kameny, šperky a rukodělné výrobky. Obě akce jsou přístupné s jedním společným vstupným. Kdy a kde: 6.–7. září od 9 do 17 hod., Výstaviště Flora Olomouc. Vstupné 110 Kč, snížené 90 Kč.

Ekojarmark Ekologických dnů

Koncerty, divadlo a hravá zastavení pro děti, při kterých objevují krásu a křehkost přírody a učí se porozumět vztahům v krajině, stánky s místními produkty, pečení kváskového chleba v místní peci a mnoho dalšího, to je Edojarmark, společná oslava Života. Slavnost našeho pobývání na Zemi, za lepší klima, hezčí krajinu, zdravější a pestrý život. Kdy a kde: 27. září od 10 do 19:30 na Sluňákově – Domě přírody Litovelského Pomoraví v Horce nad Moravou.

Komentovaná krmení v Zoo Olomouc

Vezměte svá vnoučata na komentované prohlídky olomoucké zoo. Konají se o víkendech 6. a 7., 13. a 14., 20. a 21., 27. a 28. září, vždy do 10 do 15 hod. Program u jednotlivých výběhů je následující: 10:00 lemur kata, 10:30 panda červená, 11:00 surikata (KALAHARI), 11:30 klokan rudý, psoun prériový, 12:00 velbloud jednohřbý, 12:30 kočkovité šelmy, 13:30 makak červenolící, 14:00 medvědi baribalové, 14:30 plameňák růžový, 15:00 žirafa Rothschildova.

www.hdzem-sumperk.cz

muzeum Šumperk

21. ZÁŘÍ 2025 OD 13.00 HODIN

SOUTĚŽ O CENU ŠUMPEŘSKÝ HAFAN 2025
- JUNIORHANDLING - SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ
KOSTÝM - HAFANOVA KNIHA REKORDŮ

AKCI FINANČNĚ PODPORILY
OLOMOUCKÝ KRAJ A MĚSTO ŠUMPEŘK

VLASTNÍ MUSEUM ŠUMPEŘK

Šumperk

Sloupek Krajské rady seniorů

Vandrování s Krajskou radou seniorů si připisuje do seznamu skvělých zážitků další krásný rekondiční pobyt, tentokrát jsme navštívili Krkonoše. Lanovkou Z Pece pod Sněžkou na Sněžku, Růžovou horu, Portášky – areál Pecka, Sagasserovy boudy, vláčkem na Kolínskou boudu, Černý důl nebo výšlap Stezkou v korunách stromů nám poskytly nádherné výhledy do krajiny Krakonoše, pána krkonošských hor. Odměnou za zdolání vrcholů zalité sluncem byly místní speciality jako například houbové kyselo nebo borůvkové knedlíky. Místní lesy jsou také rájem pro houbaře. Plánovaný výlet na polskou stranu těchto hor do Sklářské Poreby se také líbil. V Harrachově nás čekala prohlídka muzea skla, historická sklárna s průvodcem, ale také známé skokanské

můstky a krásná krajina. I zdejší Jánkové lázně stojí za návštěvu.

V podzimní nabídce rekondičních pobytů na našich stránkách www.kr-sol.cz najdete Hotel MAS v termínu od 31. 10.–5. 11. 2025 s odjezdem z Olomouce a ze Zábřehu, Hotel Brdy v termínu od 5. 10.–11. 10. 2025 s odjezdem z Olomouce, pro více informací volejte 725 074 921.

Ve spolupráci s CK SeniorTravel nabízíme čtyřdenní výlet do Rakouska – Alpská termální jezera Bad Hofgastein s výletem k jezeru Mondsee, kontakt 778 493 492.

Milí senioři, 3. září ve 13 hodin oslavíme blížící se Svátek seniorů na Floře tradiční soutěží seniorské krásy a šikovnosti Babička roku 2025. Součástí bude i bohatý doprovodný program. Moderují Tomáš Magnu-

sek, Milena Hesová a Petr Švančara, hostem bude Felix Slováček a Richard Tesařík. Srdečně vás všechny zveme, akce se koná pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje a je bez vstupného. Na všechny se moc těšíme. Vítězka soutěže bude reprezentovat Olomoucký kraj v celorepublikovém finále 27. října 2025.

Závěrem ještě připomínám kontakty poradců 602 618 073 nebo 602 647 230 naší akreditované bezplatné poradny pro seniory, kterou najdete na Jerménkově 54/3.

**Milena Hesová,
Předsedkyně KRS
Olomouckého kraje
Místopředsedkyně
Rady seniorů ČR**

Petr Sokol

JSEM
KANDIDÁTEM
Č.2

**JE ČAS
MYSLET
NA VŠECHNY
GENERACE.**

www.petr-sokol.cz

[petr.sokol1974](https://www.instagram.com/petr.sokol1974)

[Petr.Sokol1974](https://www.facebook.com/Petr.Sokol1974)

→spolu25.cz

SPOLU

Je tu další ročník tradičního festivalu

Když se řekne Podzimní festival duchovní hudby, pro mnoho posluchačů je to již známý pojem patřící k tradici Olomouce. Letos se koná jeho 32. ročník. K té tradici patří i dlouholetá ředitelka festivalu Dobromila Hamplová.

Jak se na festival díváte z pohledu těch mnoha let?

Víte, já jsem skoro nevnímala, že se roky takhle kupí. Když tím žijete, ztrácíte pojem času. Je to nepřetržitá cesta. Krůček po krůčku. Jsem vděčná za každý další ročník, který můžeme realizovat. Ale přece jen – v mnoha ohledech je posun, celospolečenský vývoj se nedá zastavit. Změny se promítají téměř do všeho. Od generační výměny publika až po financování. A v tomto trendu obstát je velmi těžké, je nutné se částečně přizpůsobovat době, ale přitom zachovávat tradiční lidské hodnoty. Tradice je kotva.

Co Vás tak dlouho drží při festivalu?

Změna při zachování kontinuity, neustálý pohyb, hledání, vcitování se. Je to vlastně moje práce, koníček i terapie.

Vaše koncerty jsou převážně v olomouckých chrámech. Kde budou koncerty letos?

Olomouc je úžasné město s bohatou historií a velkým množstvím chrámů, má jich na svém území 27. Pro velká oratorní díla jsme zvolili chrám Panny Marie Sněžné, dóm sv. Václava. Pro poněkud menší obsazení chrám sv. Michala a baziliku na sv. Kopečku. Komorní koncerty letos budou v Červeném kostele, ve freskovém sále ZŠ Komenium, v krásném prostředí DOMU U PARKU a nakonec novinka – v zámku Čechy pod Kosířem.

Upozorňuji, že všechny koncerty začínají v 19.00 hodin!

Můžete nás provést připravovaným programem? Co zazní?

V neděli 21. září v Arcibiskupském sále španělská barokní opera Sebastiana Duróna Válka obrů v koncertním provedení. Přiznám se, že volba skladby souvisela s pozváním vynikající španělské altistky Marty Infante a barokní hudba se španělskými prvky mě zlákala. Musím zde podotknout, že umělecké obsazení koncertu je excelentní. Ve středu 24. září to bude koncert s výletem do zámku Čechy pod Kosířem. Koncert se koná v zámecké oranžerii v 19 hodin. Písňový recitál sopranistky Národního divadla v Praze Tamary Morozové za klavírního doprovodu Filipa Martinky doplní rovnocenná složka scénického tance v podání baletky Kláry Jelínkové. Jedná se o cyklus písní A. Hindemitha *Marienleben* koncert komorní, pro náročnějšího posluchače. Pro seniory, kteří si chtějí prožít krásný podvečer s procházkou po zámeckém parku a káféčkem v zámecké kavárně bude vypraven z Olomouce autobus s kapacitou 50 osob. Odjezd je v 16.30 od tržnice. Doporučuji si zajistit místenky na telefon 770 606 450.

Co dále?

V pondělí 29. září v Červeném kostele provede slovenský kytarový virtuos Karol Samuelčík málo uváděné

Bachovy Loutnové suity na sedmistrunnou kytaru a proslulou Ciacconu (v rámci projektu Slovenská sezona). Ve středu 1. října se setkáme v DOMU U PARKU s dechovým souborem PhilHarmonia Octet Prague, který dnes patří mezi nejvýraznější soubory svého druhu v Evropě. Sdružuje špičkové české hráče, z nichž mnozí působí v prestižních evropských orchestrech i jako sólisté. Zazní Beethovenův oktet a zajímavá aranžná Janáčkovy opery *Z mrtvého dumu* a *Musorgského Kartinek*. V neděli 5. října v dómu sv. Václava se jedné z nejtěžších skladeb pro sbor Stravinského *Žalmové symfonie* ujme vynikající Český filharmonický sbor Brno, který patří mezi nejlepší v Evropě. Ve spolupráci s Moravskou filharmonií Olomouc, pod vedením slovenského dirigenta Mariána Lejavy zazní též půvabné Faurého *Requiem* s mladými pěveckými talenty Vanesou Čiernou ze Slovenska a Borisem Prýglem. Varhanního partu se ujal Karel Martínek.

Ve středu 8. října v chrámu sv. Michala budou hostem festivalu slovenští umělci. Slovenský komorní orchestr, Vysokoškolský sbor Technik a sopranistka Adriana Banášová. Dominantní skladbou večera bude *Magnificat* soudobého anglického skladatele Johna Ruttera, dílo u nás téměř neznámé, ale v Anglii velmi populární. Rutter se opírá především o zpěvnost, svěží rytmus a přímý emocionální úči-

nek. Program doplní skladby J. Suka a R. Twardowského. Program nastudoval Ewald Danel, koncertní mistr a umělecký vedoucí.

A závěr festivalu?

V neděli 12. října v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku – přímý TV Noe Koncert je věnován k 145. výročí Akademického sboru Žerotín. Sbormistr Pavel Koňárek, který je již 30 let v čele sboru si pro slavnostní příležitost v životě sboru zvolil atraktivní program. Francis Poulenc: Litanies a la vierge noire, Bohuslav Martinů: Čtyři písně

o Marii a atraktivní žalm Dixit Dominus od J. G. Händela, který tuto svoji brilantní a nápaditou skladbu napsal v pouhých jednadvaceti letech. Zazněla roku 1707 a navzdory skladatelovu mládí je žalm plný hluboké niternosti. Spoluúčinkují renomovaní sólisté Lenka Cafourková, Zuzana Badárová, Václava Krejčí Housková, Kuba Kubín, Jiří Miroslav Procházka a vynikající Czech Baroque Ensemble pod vedením dirigenta Pavla Koňárka. Ve středu 15. října ve Freskovém sále ZŠ Komenium se setkáme s hudbou olomouckého rodáka Gottfrieda

Fingera a jeho současníků (1660–1730). Vystoupí Ansámbl Rýnský, který vznikl během společného studia jeho členů na Schole Cantorum Basiliensis v Basileji a je ceněn pro svou virtuozitu, hudební vyspělost a kreativitu. Pravidelně vystupuje na renomovaných evropských festivalech. Koncert zaznamená Český rozhlas Vltava. V sobotu 18. října v chrámu Panny Marie Sněžné se s návštěvníky festivalu rozloučí Leoš Janáček a jeho vše objímající Otčenáš (tenorista Tomáš Černý, harfistka Pavla Kopecká a varhaník Martin Jakubíček), krátké dílo Labyrinth českého soudobého skladatele Luboše Fišera a emotivní Stabat Mater pro soprán, sbor a orchestr Francise Pouleca pod taktovkou Jakuba Kleckera. Spoluúčinkují Jana Šrejma Kačírková a Český akademický sbor Brno.

Představme si situaci, že byste měla na jeden z vašich koncertů pozvat člověka, který duchovní hudbu nevyhledává. Jak by znělo vaše pozvání?

Na to je těžká odpověď. Různorodost publika je velká stejně jako šířka našeho programu. Věřím, že každý si najde, co souzní s jeho duší, A nechci podcenit publikum, mockrát mě mile překvapilo... Volila bych u každého svého hosta jinak.

Chcete něco sdělit posluchačům?

Ano. Vnímejte hudbu svým srdcem, svým aktuálním citovým rozpoložením bez ohledu na různé kategorizace a škatulkování. Ať jste šťastní nebo zoufalí, vždy si v hudbě naleznete odraz své emoce a očistu. A vibrace, které hudba s vámi navazuje, je jen vaše, prožitek je jen váš, cit se nedá zmanipulovat ani koupit. Je to jen vaše výsostná PRAVDA. Prodej vstupenek je na www.podzimnifestival.cz a v podloubí radnice.

(rs)

Podzimní Festival Duchovní Hudby

Olomouc 32.
21. 9. – 18. 10. 2025

Neděle 21. 9. 2025
Arcibiskupský sál, 19.00
Durón: Válka obrů
španělská barokní opera / koncertní verze
Musica Florea
Marek Štryncl / dirigent

Středa 24. 9. 2025
zámek Čechy pod Kosířem, 19.00
Hindemith: Marientleben
T. Morozová / soprán, F. Martinka / klavír
K. Jelínková / scénický balet

Pondělí 29. 9. 2025 Slovenská sezona
Červený kostel, 19.00
Bach / loutnové suity
Karol Samuelčík / kytara

Středa 1. 10. 2025
DŮM U PARKU, 19.00
Beethoven / Janáček / Musorgskij
Philharmonia Octet Prague

Neděle 5. 10. 2025
dóm sv. Václava, 19.00
Stravinskij: Žalmová symfonie
Fauré: Requiem
V. Čierna, B. Prygl
Český filharmonický sbor Brno
Moravský filharmonie Olomouc
Marian Lejava / dirigent

Středa 8. 10. 2025 Slovenská sezona
chrám sv. Michala, 19.00
Suk / Twardowski / Rutter
A. Banášová, Pěvecký sbor Technik
Slovenský komorní orchestr
Ewald Danel / um. vedoucí

Neděle 12. 10. 2025
Bazilika Navštívení Panny Marie
Svatý Kopeček, 19.00
Koncert k 145. výročí Akademického sboru Žerotín
Poulenc / Martinů / Händel
L. Cafourková, Z. Badárová, V. Krejčí Housková,
K. Kubín, J. M. Procházka
Akademický sbor Žerotín, Czech Baroque Ensemble
Pavel Koňárek / dirigent

Středa 15. 10. 2025
Freskový sál, Komenium, 19.00
Gottfried Finger olomoucký rodák a současný (ca. 1660–1730)
Ensemble Rýnský

Sobota 18. 10. 2025
chrám Panny Marie Sněžné, 19.00
Janáček: Otčenáš
Fišer: Labyrinth
Poulenc: Stabat Mater
J. Šrejma Kačírková, T. Černý
Český akademický sbor Brno
Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín
Jakub Klecker / dirigent

Pod záštitou Mons. Josefa Nuzika, arcibiskupa olomouckého a metropolity moravského
Mgr. Martina Baxy, ministra kultury České republiky
Ladislava Oklešťa, hejtmana Olomouckého kraje
Mgr. Miroslava Zbořka, primátora statutárního města Olomouce
www.podzimni-festival.cz

Předprodej: www.podzimni-festival.cz
Informační centrum Olomouc,
Horní náměstí, podloubí radnice, tel. 585 513 392
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Partneři:

vstupenky

MUSICA VIVA
ARS
MORAVA

Jiří Suchý zdraví čtenáře Moravského seniora

I přes svůj nabitý program si na čtenáře Moravského seniora našel chvíli času známý divadelník a hudebník Jiří Suchý. Předáváme vám pozdrav od umělce, který 1. října oslaví 94 let a jehož životní entuziasmus je stále obdivuhodný. Takže na oplátku od nás k panu Suchému míří poděkování a přání všeho nejlepšího a stále zdraví do dalších plodných let!

*Čtenáře
Moravského seniora
zdraví
čtenář senior Jiří Suchý*

INZERCE

Operní gala pro Prostějov přivítá světové pěvecké hvězdy

Městské divadlo v Prostějově se v neděli 7. září 2025 stane dějištěm mimořádného kulturního zážitku – operního galakonzertu „Operní gala pro Prostějov“, na kterém vystoupí světově uznávaní pěvci a renomovaný orchestr. Uspořádání koncertu projednali a odsouhlasili na svém jednání prostějovští radní.

Na jednom pódiu se představí sopranistka Lada Bočková a tenorista René Barbera, které doprovodí Filharmonie Bohuslava Martinů ze Zlína pod vedením zkušeného dirigenta Rastislava Štúra, současného ředitele Opery Slovenského národního divadla v Bratislavě. Program nabídne výběr z perel klasické operní hudby, jako jsou například arie z oper Bohéma, Manon Lescaut nebo Rigoletto a diváci se mohou tě-

šit na interpretační mistrovství dvou špičkových sólistů.

Lada Bočková patří k nejvýraznějším talentům mladé české pěvecké generace. Její kariéra ji zavedla na prestižní evropská i světová pódia, včetně Theater Bonn v Německu, Maltské filharmonie či Symfonického orchestru hl. města Prahy FOK.

René Barbera, mexicko-americký tenorista, je držitelem tří cen ze slavné soutěže Operalia (2011) i vítěz Metropolitan Opera National Council Audition (2008). Vystupoval na scénách jako Teatro di San Carlo, Teatro dell'Opera di Roma, Concertgebouw Amsterdam nebo na galakonzertu Opera for Peace u Eiffelovy věže v Paříži.

Večer slibuje nezapomenutelný umělecký zážitek, který spojí krásu

klasické hudby s výjimečnými výkony interpretů světové úrovně. Vstupenky jsou k zakoupení v divadelním předprodeji od 4. srpna a samozřejmě i online na Ticketportal.cz.

**Mgr. František Jura, MBA, LL. M.,
primátor města Prostějova**

Prostějov připravuje omezení nočního parkování nákladních vozidel

Rada města Prostějova na svém posledním jednání uložila odboru dopravy, jako příslušnému Silničnímu správnímu úřadu, zahájit kroky k realizaci změny místní úpravy silničního provozu. Cílem je zavedení omezení nočního parkování nákladních a dalších rozměrných vozidel na území města.

„Podnětem k tomuto opatření byl průzkum Městské policie Prostějov, který zmapoval parkování nákladních vozidel v nočních hodinách ve městě. Výsledky ukázaly, že v ulicích Prostějova parkuje značné množství nákladních automobilů, obytných přívěsů a dalších velkých vozidel. Tato vozidla svými rozměry zabírají parkovací místa, která by jinak mohla sloužit osobním automobilům,“ objasnil náměstek primátora pro oblast dopravy Jiří Pospíšil.

Po vyhodnocení průzkumu bude pro celé území města Prostějov připraveno opatření obecné povahy, které zakáže parkování následujících vozidel na městských komunikacích od 16:00 do 6:00:

- nákladní vozidla delší než 5 metrů,
- obytné přívěsy a obytné automobily,
- autobusy, traktory,
- všechny kategorie nákladních přívěsů.

Zákaz se nebude vztahovat na vyhrazená parkoviště a vyhrazená parkovací místa.

V souvislosti s připravovaným omezením parkování nákladních vozidel již byla vytipována místa, kde budou moci v uvedené době parkovat:

- parkoviště u hřbitova, ul. Lidická,
- ul. Lidická, u vchodu do areálu staré nemocnice (u Dětského domova),
- u bývalého OP, ul. Za Drahou,
- parkoviště na ul. Olympijská (u Sportcentra DDM).

Nyní bude zahájeno správní řízení, jehož součástí je zákonná lhůta pro připomínky veřejnosti. Po jejím uplynutí a vyhodnocení podnětů bude možné nové opatření vydat a uvést v platnost.

„Cílem je uvolnit parkovací kapacity pro osobní automobily, zlepšit průjezdnost a zvýšit bezpečnost v ulicích. Současně nabídneme majitelům velkých vozidel náhradní plochy pro parkování,“ uzavřel Pospíšil.

V současné době je na území města Prostějova platné dopravní omezení pro nákladní automobily. Vjezd těchto vozidel je regulován dopravním značením „Zóna 22:00–6:00 h“.

Ilustrační foto

Toto opatření stanovuje:

- časové omezení parkování těžkých nákladních vozidel, traktorů, autobusů do vymezené zóny,
- ochranu obyvatel před hlukem a zvýšenou dopravní zátěží, zejména v nočních a brzkých ranních hodinách,
- zajištění plynulosti a bezpečnosti provozu v centru města a obytných částech Prostějova.

Tato značka vyznačuje začátek zóny, v níž platí omezení stanovené dodatkovou tabulkou (např. zákaz vjezdu nákladních automobilů v určitém časovém rozmezí).

K ukončení zóny se používá značka IP 25b „Konec zóny s dopravním omezením“.

V Prostějově se tedy jedná o IP 25a – Zóna s dopravním omezením, kde je na dodatkové tabulce uvedeno: „Nákladní automobily 22:00 – 6:00 h“.

Městská policie Prostějov provádí v této souvislosti pravidelné kontroly, jejichž cílem je zajistit dodržování pravidel a přispět k ochraně kvality života obyvatel města. Řidiči nákladních vozidel jsou proto vyzýváni k respektování uvedeného značení a plánování tras tak, aby nedocházelo k porušování omezení.

Máte zaplacen místní poplatek za odpad?

Sazba místního poplatku za komunální odpad byla od 1. 1. 2025 zvýšena na částku 996 Kč, občané města od 65 let věku mají úlevu ve výši 408 Kč, platí tedy 588 Kč. Poplatníci, kteří v příslušném kalendářním roce dovrší 80 a více let věku, jsou od poplatku osvobozeni.

Splatnost poplatku byla 30. 6. 2025

Prostějovský magistrát aktuálně eviduje 10 981 nezaplacených částek za svoz a likvidaci odpadů. Naopak, správně a včas zaplatilo poplatek přes 33 tisíc poplatníků.

Pokud si nejste ve své záležitosti jisti, můžete se obrátit telefonicky, e-mailem nebo osobně na referenty oddělení poplatků a plateb Finančního odboru Magistrátu města Prostějova: Ing. Evu Kovaříkovou, tel. 582 329 105, e-mail: eva.kovarikova@prostejov.eu, nebo Kateřinu Soldánovou, tel. 582 329 103, e-mail: katerina.soldanova@prostejov.eu, nebo Hanu Studenou, tel. 582 329 108, e-mail: hana.studena@prostejov.eu.

Bližší informace k platbě místního poplatku naleznete na stránkách města: Potřebuji vyřídít – Prostějov (prostejov.eu).

Magistrát města Prostějova umožňuje pro své občany na svém Portálu občana nově i možnost úhrady poplatků i jiných závazků vůči úřadu prostřednictvím platební brány GP webpay: <https://rap.prostejov.eu/>.

Pokud by nebyl místní poplatek zaplacen včas a ve správné výši, je správce poplatku, Finanční odbor Magistrátu, povinen jej vyměřit platebním výměrem, na základě kterého může být zahájeno vymáhání tohoto nedoplatku.

Cirkus Wolker se vrací – Husovo náměstí ožije kulturou pro všechny

Po loňském úspěchu se do centra Prostějova vrací festival Cirkus Wolker. Druhý ročník této pestré kulturní události, pořádaný Divadlem Point, proběhne od 4. do 6. září 2025 na Husově náměstí a nabídne bohatý program pro všechny generace.

„Návštěvníci se mohou těšit na divadelní představení, koncerty, slam

poetry a další žánrově pestrá vystoupení, která promění náměstí v živou scénu plnou hudby, slova a pohybu. Festival si klade za cíl zpřístupnit kulturu široké veřejnosti a zároveň přinést do města inspirativní setkávání umělců i diváků,“ přiblížil primátor František Jura.

Celkové náklady na realizaci letošního ročníku činí 150 000 Kč. Rada

města schválila rozpočtové opatření na tuto akci.

„Cirkus Wolker není jen festival, je to živé setkání lidí, umění a radosti. Chceme, aby si každý našel v programu něco, co ho potěší. Zářijové dny na Husově náměstí tak slibují hodně zábavy, umění a atmosféry, která Prostějov rozsvítí,“ dodává 1. náměstkyně primátora Milada Sokolová.

Litovelští reprezentovali na západě republiky

Na základě vítězství na krajských sportovních hrách v Olomouci bylo družstvo seniorklubu Litovel nominováno na celostátní sportovní hry seniorů. Reprezentovali nás Z. Potužák, L. Anton, J. Čamek, Z. Čamková, J. Kellnerová, K. Poučová a I. Višinka. Hry se konaly 13.–15. 7. v Karlových Varech a v Sokolově. Účastnily se všechny kraje i přátelé z Polska. Soutěžilo se v 10 disciplínách. Soutěžní den ve sportovním areálu TJ Baník probíhal za pěkného počasí. Sešli jsme se i s panem žokejem Váňou. Něco se nám dařilo, něco méně, a tak jsme byli napjatí při vyhlásování výsledků v kul-

turním domě v Sokolově. A podařilo se. Umístili jsme se na druhém stříbrném místě. Velká radost a nadšení. Sportovní výkony našeho seniorského klubu jsou již déle na vysoké úrovni,

máme čelní umístění na sportovních akcích a reprezentujeme tak dobře náš kraj i město.

Zdeněk Potužák,
předseda seniorklubu Litovel

30 let Seniorklubu v Senici na Hané

Letošní rok je pro náš klub velice významný – jubilejní. Třicet let je velice dlouhá doba a vše, co se za tu dobu událo, uvedu v krátkém shrnutí. Od prvopočátku stála v čele klubu paní M. Navrátilová, po ní dlouhá léta působil jako vedoucí pan Květoslav Pytlíček a v současnosti vede klub Zdenka Foltýnková. První schůzka se konala 18. ledna 1995 za účasti 21 zakládajících členů. Zpočátku se schůzky konaly každý týden díky TJ v klubovně na házenkářském hřišti. Až od roku 2000 se díky ZD Senice můžeme scházet v jeho zasedací místnosti.

V průběhu let se uskutečnilo mnoho akcí. V roce 2002 se konalo za účasti 250 seniorů z okresu setkání s vystoupením travestie skupiny SCOW GIRLS. V roce 2007 jsme zorganizovali setkání seniorů, na němž národopisný soubor z Litovle předvedl „hanáckou svatbu“ a členové našeho klubu předtančili polonézu. Během třiceti let se v klubu uskutečnila

spousta besed s mnoha zajímavými hosty. Navštívili nás sportovci (mistr světa v jízdě na raftu), spisovatelé, politici, lékaři, policisté, hasiči, historik, horolezkyně, žáci místní školy a školky, astronaut a cestovatelé, kteří vizuálně doplnili své zážitky z cest. Bylo u nás i několik zástupců Českého rozhlasu Olomouc a naši členové byli na jeho starém i novém pracovišti.

Pravidelně k nám na pozvání přichází pan starosta, aby s námi pobesedoval o dění v obci. Na schůzkách slavíme svátky a narozeniny, a svým gratulantům posíláme hudební gratulace prostřednictvím Českého rozhlasu Olomouc. Uskutečnili jsme během těch let mnoho jednodenních zájezdů – navštívili mnoho hradů, zámků, dílen, závodů, zajímavých přírodních míst i umělců přímo v jejich dílnách. Využíváme rovněž možnosti díky Krajské radě seniorů, po bytů v Sezimově Ústí. Pravidelně jezdíme do Kroměříže na jarní a pod-

zimní květinové výstavy FLORIA. Každý rok se, i když bez medailových ambicí, zástupci klubu zúčastňují Seniorských sportovních her. Pravidelně a rádi navštěvujeme sobotní taneční odpoledne v Příkazích, oslavy MDŽ a „Mikulášskou“ ve Skrbeni nebo kloboukový bál a předsilvestrovské posezení. Jsme pravidelnými návštěvníky soutěžní akce „Babička roku Olomouckého kraje“ – náš klub měl několikrát zastoupení mezi finalistkami, a se zájmem sledujeme i celostátní verzi.

Stále se scházíme jednou za čtrnáct dnů, sledujeme dění okolo nás a zúčastňujeme se společenských akcí pořádaných v obci. V minulých letech jsme se začlenili do Hanácké aktivní společnosti. Jsme dobrý a aktivní klub, ale náš věkový průměr se zvyšuje a rádi bychom se omladili a přivítali v našich řadách zájemce o společně prožité akce.

Vedoucí seniorklubu
Zdenka Foltýnková

Holice slaví. Co o ní víte?

Možná znáte Holici jako průmyslovou část Olomouce a víte, že se poblíž ní nachází obchodní centrum Olympia. Nechtěli byste se však dozvědět i něco více o její bohaté historii?

První písemná zmínka pochází z roku 1275, a proto si letos připomínáme 750. výročí, k němuž se chystají bohaté oslavy. Kromě prvního víkendu v září, kdy proběhne nejvíce akcí (viz plakátek), se již nyní můžete podívat na krásnou zastávku „U Mlýna“, již zdobí historické fotografie i text s nejdůležitějšími údaji o Holici. Brzy se navíc chystá venkovní expozice skládající se z panelů připevněných na plot školky. Na těchto panelech budou také fotografie, ale budou obsahovat i popisky a více vás provedou historií této městské části. Na podzim se ještě chystá speciální vydání „Holických novin“ k této příležitosti.

Jak jsem již psala výše, první zmínka pochází z roku 1275, avšak píše se v ní o „silue Holice“ („Holický les“), a tedy nevíme, zdali zde byl první les, nebo už obec. Stoprocentní jistotou nám je listina z roku 1306 od samotného Václava III., v níž se píše o Holici už jako o obci. Dlouho patřila

Olomouci, zhruba od roku 1850 byla samostatnou obcí a tou zůstala do roku 1974, kdy došlo k připojení Holice k Olomouci, a v současnosti je tedy jednou z městských částí tohoto města.

Za dodnes důležité instituce můžeme označit kostel sv. Urbana a školu nacházející se na návsi Svobody, v pomyslném centru Holice. Prvním rokem, kdy se holické děti mohly vzdělávat ve své obci, byl rok 1748, předtím musely navštěvovat školu vzdálenou – až u sv. Mořice v Olomouci. Jelikož se počet vzdělávaných neustále zvyšoval, byly v průběhu let vybudovány další školní budovy – v roce 1818 jedna přízemní, 1874 už několikapatrová (dodnes v ní sídlí první stupeň!) a nakonec 1936 budova tzv. měšťanské školy, která

dnes slouží potřebám druhého stupně. U této budovy se nachází parčík se hřištěm, které můžete navštívit se svými ratolestmi.

Od školství se přesuneme ke kostelu – ten je zasvěcen svatému Urbanovi, protože podle pověsti našla dívka při sečení trávy sošku právě jeho, a to na návsi. Přesně na tom místě vznikla kaple a později došlo k rozšíření na kostel, o němž máme první zmínku až ze 17. století. V roce 1888 byl kvůli špatnému stavu nahrazen kostelem novým, jak ho známe dodnes. Zajímavostí je, že původně stál kostel (ten starý) „napříč návší“, byl tedy o 90° otočen oproti své současné pozici.

Co se týče charakteru obce, Holice byla původně zemědělská, avšak s průmyslovou revolucí se začala měnit – zakládaly se tu nové a nové podniky. Úplně prvním byl cukrovar (1871) následoval pivovar a sladovna. Již 101 let fungují Solné mlýny, které zásobovaly solí celé Československo a na svou dobu byly velmi moderní. Ve druhé polovině 20. století byla založena Olma, pekárna Hanka (dnes Penam), OSEVA, MILO. Další důležitou etapou pro Holici byla 90. léta, kdy se začala budovat průmyslová zóna.

Kdybyste chtěli zavítat do Holice na výlet, můžete dle svých preferencí fandit na fotbalovém stadionu jednomu z týmů nebo se projít po návsi, kde uvidíte kostel, základní i mateřskou školu a dva pomníky (hrdinům z druhé světové války a památník Františka Palackého). Doporučuji také zavítat do Holického lesa, ať už na kole, pěšky či na bruslích. Ale spíše očekávejte budoucí les, zatím moc stínu neposkytuje. Nakonec vás zveme na již zmíněné oslavy první víkend v září, tedy v pátek 5. a sobotu 6. září 2025.

Lucie Havlová

Pozdrav z Radkovy Lhoty

Jmenuji se Marie Matysová a v Domově pro seniory v Radkově Lhotě žiju od 1.6. 2009. Nastoupili jsme tady s manželem Kurtem po mé těžké nemoci. Jsem rodačkou ze Lhoty u Lipníka nad Bečvou a ráda vzpomínám na své spolužáky a občany této malebné vesničky. Všechny moc zdravím.

Jsem šťastná, že jsem se dostala do tohoto domova. Obdivuji všechny

co tady pracují, kde berou sílu, je to náročná práce.

Děkuji personálu, který se skvěle staral o mého manžela až do jeho smrti, všem sestrám za pěkný přístup i úsměv, porozumění, pohazení i pečování. Přála bych všem lidem žijícím v těchto zařízeních takovou vzornou péči jako u nás. Přijďte nás navštívit!

Díky také panu faráři a paní kaplance za bohoslužby v naší kap-

liče. Obdivuji maminku pana faráře za to, jak ho vychovala, a který za ní každou volnou chvíli dojíždí 120 km daleko.

Mé poslední velké děkuji patří rodině. Dceři Evě a zeti Rostíkovi, kteří mě pravidelně navštěvují a přinášejí velkou radost.

Přeji všechno nejlepší k narozeninám!

Marie Matysová

Pozvánka na koncert v Arcibiskupském paláci

Letošní 2. ročník cyklu koncertů realizovaných pod shrnujícím titulem „Krása v tónech zakletá“ zahájí ve středu 3. září v 19 hodin v prostorách slavnostní dvorany Arcibiskupského paláce. Hosty koncertu budou přední český houslista Ivan Ženatý, na klavír jej doprovodí Martin Kasík. Základní vstupné je 150 korun, pro seniory 120 korun. Vstupenky lze zakoupit elektronicky na stránkách Arcibiskupského paláce i před koncertem na pokladně infocentra v Arcibiskupském paláci.

Poděkování redakci od čtenářky

Jsem dnes šťastná jako malá blecha, protože jsem si před chvílí vyzvedla dárek od vás za správné vylustění křížovky. Je to milá pozornost k mým devadesátým narozeninám. Nedá mi to, abych nenapsala ještě něco o sobě, abyste viděli, že si výhru zasloužím (sem patří smajlík, ale nevím, kde ho najít, mám nový notebook).

Pracovala jsem jako učitelka na 2. st. ZŠ a mám vztah ke vzdělání, proto už 13 let studuji VU3V. Odmalá se ráda hýbu, proto se zúčastňu-

ji (v říjnu to bude podesáté) výzvy 10 000 kroků a jsem nejstarší chodkyně v rámci republiky. V dubnu jsem ušla přes 10 km denně. Není to moc, ale vzhledem k věku... Vášnivě ráda čtu, navštěvuji knihovnu, proto mě potěšila i kniha od vás. Čtení a luštění křížovek si nechávám na špatné počasí, jinak chodím a jezdím na výlety po našem kraji i do zahraničí. Miluju Řecko!

Mám předplatné do divadla, navštěvuji koncerty, přednášky, všech-

no, co bych chtěla ale nestíhám, protože v Prostějově máme – díky vedení města – zajímavých akcí habaděj. Zůstala jsem po pětašedesátiletém manželství už sama, proto mám dost volného času na své aktivity a doufám, že zdraví ještě nějaký čas vydrží.

Přeji vám všem v redakci úspěšnou práci, pevné zdraví (nervy) a hodně spokojených čtenářů.

Zdraví vás

Marta Bučková z Prostějova

VÝSTAVY

GRADUÁL LOUCKÝ

8. 9. – 14. 9. 2025 / Červený kostel, Bezručova 3

Mimořádné vystavení jednoho z nejcennějších rukopisů Vědecké knihovny v Olomouci – *Graduálu louckého* (M IV) z roku 1499.

DRUHÝ DOMOV. ČESKO-ITALSKÉ PŘÁTELSTVÍ Z VELKÉ VÁLKY

26. 9. – 6. 11. 2025 / Červený kostel, Bezručova 3

Výstava u příležitosti připomínky 110. výročí příchodu uprchlíků ze severní Itálie na Moravu. Expozice je zaměřena na situaci na Olomoucku.

BRÁNA DO SVOBODY VELVYSLANECTVÍ PRAHA

18. 9. – 16. 10. 2025 / Galerie Biblio, Bezručova 2

Výstava připomíná významný moment sametové revoluce a osudy šesti lidí ze Saska-Anhaltska. Ve spolupráci s Goethe-Institutem a Sasko-Anhaltskem.

AKCE PRO VEŘEJNOST

ODPOLEDNE S PLETENÍM

4. a 16. 9. 2025 / 15.00–19.00 / Červený kostel, Bezručova 3

Pravidelná setkání jsou ideální příležitostí pro všechny, které chtějí být součástí inspirativní a podporující komunity.

POHLEDY DO MINULOSTI CO VYPRÁVÍ ZEMĚ

9. 9. 2025 / 17.00 / Červený kostel, Bezručova 3

O nejzajímavějších objevech Archeologického centra Olomouc povypráví Mgr. Jakub Vrána a Mgr. Vendula Vránová, Ph.D.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

13.–14. 9. 2025 / VKOL, Bezručova 3

V rámci DED bude mimořádně vystaven vzácný rukopis – *Graduál loucký* (1499). V sobotu od 19.00 zazní chorály z graduálu v podání souboru *Ensemble Opera Diversa*.

Po oba dny od 13.00 do 17.00 se zájemci mohou zúčastnit workshopu *Pod rukou středověkého písaře*.

V neděli od 10.00 do 17.00 nabídne studovna vázaných novin dobové tisky o cestování a lázeňství a den zakončí koncert dua *Mlynář & Jelínková* v 17.00.

Komentované prohlídky Červeného kostela proběhnou v sobotu v časech 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, v neděli v 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00.

NOC LITERATURY

17. 9. 2025 / 17.30 / kaple, Pöttingeum, Palackého 10

Další ročník *Noci literatury* se uskuteční v krásném prostředí kaple historické školní budovy Pöttingeum.

EKOZAHRADNIČENÍ KDYŽ ZAHRADA LÉČÍ

18. 9. 2025 / 17.00 / Červený kostel, Bezručova 3

V poslední přednášce cyklu s ekoložkou Mgr. Bárou Hertlovou se ponoříme do tajů domácí Apatiky.

MOST MEZI NÁRODY

26. 9. 2025 / 17.30 / Červený kostel, Bezručova 3

Doprovodný program k výstavě *Druhý domov* nabídne tematický kulatý stůl, který vytvoří prostor pro otevřenou diskuzi, sdílení příběhů a prohloubení přátelství česko-italského přátelství. Tlumočení bude zajištěno.

SPEAK-DATING

30. 9. 2025 / 15.00–18.00 / Červený kostel

VKOL s partnery pořádá již 11. ročník oblíbeného *Speak-Datingu*. Přijďte s námi oslavit Evropský den jazyků.

Podrobné informace a aktuální otevírací dobu Červeného kostela najdete na www.vkol.cz.

Rovnováha a jistý krok – prevence pádů

Pády a jejich následky patří k nejčastějším zdravotním problémům ve vyšším věku a bohužel mohou vést k vážným zraněním, jako jsou zlomeniny nebo otřesy mozku. Dobrou zprávou je, že většině z nich můžeme předejít. Stačí se zaměřit na několik oblastí – od fyzické kondice až po úpravy domácnosti.

Rovnováha se mění

S přibývajícím věkem dochází k oslabení svalů, zpomalení reakcí a zhoršení zraku i sluchu. To vše může ovlivnit schopnost udržet stabilitu. Svoji roli hraje i užívání některých léků, které mohou způsobovat závratě.

Posilujte. Nemusíte trávit hodiny v posilovně, velmi účinná jsou jednoduchá cvičení, která lze provádět doma:

- stání na jedné noze – postavte se k opěradlu židle a zkuste stát 10 vteřin na jedné noze, pak vystřídejte,
- pata–špička – chodte po místnosti tak, aby se pata jedné nohy dotýkala špičky druhé,
- lehké dřepy – posilují stehna i hýždě,
- chůze po čáře – vytvořte si přímku na zemi a pomalu po ní kráčejte,
- vstávání ze židle – pomalu a bez pomoci rukou, pokud to jde,
- výpony na špičky – například s podpěrou židle, zvednout se na špičky a zpět dolů.

Cvičte pravidelně, ideálně denně, a postupně přidávejte opakování. Pokud máte zdravotní omezení, poraďte se nejprve s lékařem či fyzioterapeutem. Také si můžete uzpůsobit domácnost. Projděte si byt a odstraňte všechny překážky: koberečky, které kloužou, volně položené kabely,

nábytek v úzkých průchodech. Dobré je zajistit dostatek světla, hlavně na chodbách a u schodů. V koupelně mohou pomoci madla u vany či sprchy a protiskluzové podložky. Důležitá je také zdravá chůze. Kvalitní boty by měly mít pevnou patu, protiskluzovou podrážku a měly by vám dobře sedět na noze. Vyhněte se vysokým podpatkům nebo příliš měkkým pantoflím. Pokud je chůze nejistá, neváhejte použít hůl nebo chodítko – není to projev slabosti, ale rozumná prevence. Časté zakopnutí,

závratě, rozmazané vidění nebo potíže s orientací mohou znamenat, že je čas navštívit lékaře. Ten může upravit medikaci, doporučit cvičení či další vyšetření. Udržení rovnováhy a jistého kroku není jen otázkou fyzické síly, ale i prostředí, ve kterém žijete, a péče o celkové zdraví. Pravidelný pohyb, bezpečná domácnost a pozornost k signálům těla mohou významně snížit riziko pádu – a tím i uchovat vaši nezávislost a radost z každodenního života.

(kab)

Bud'te ve střehu, ať vás nepodfoukne „kámoš“

O podfukářích a jejich vykutálených praktikách na internetu mluvíme často. Dost možná, že se někomu může zdát, že neslyší a nečte nic jiného. Věřte však, že praktiky kyberšmejdu stále neznají hranic a dokážou zatlačit na naši psychiku takovým způsobem, že jim dokáže podlehnout i ten nejotřelejší. To nejdůležitější proto je vědět o jejich taktikách co možná nejvíce, abychom dokázali podvod bezpečně rozpoznat ještě před tím, než bude pozdě.

Jako například v následujícím vzorovém příběhu, který se odvíjí na chatovací aplikaci:

„Nazdar Fando, tady je Míra, je mi to trapný, ale mám děsnej průšvih. Jsem na dovolené v zahraničí a došly mi peníze, nemám ani na jídlo a ke všemu musím doplatit hotel. Potřebuju půjčit, asi tak dvacet tisíc. Za dva dny odlétám domů a hned, jak se vrátím, peníze ti přinesu nebo pošlu zpátky na účet.“

František z našeho příběhu rychle uvěřil, že ho skutečně kontaktoval jeho kamarád Mirek. A kdo z nás by byl takový nelida, že by nezachránil svého dobrého kamaráda v nouzi a nechal jej strádat a trpět hladu. František si tedy od Mirka zjistil jeho číslo účtu a okamžitou platbou mu peníze poslal.

Za několik dní František volal svému kamarádovi Mirkovi:

„Čau Míro, tak jaký byl let domů, přiletěl jsi v pořádku? Kdy se zastavíš s těmi penězi??“

Mirek z našeho příběhu byl však z Františkova telefonátu velmi překvapený, neboť na žádnou zahraniční dovolenou nikdy neodletěl a už vůbec svého kamaráda nežádal o finanční výpomoc. V ten okamžik bylo oběma jasné, že se stal František obětí internetového podvodníka.

Co nám tedy z popsaného příběhu vyplývá?? Obecně bývá u kyberšmejdů pravidlem, že se v nás svým jednáním a naléhavostí situace snaží vzbudit důvěru. Dokážou být velmi přesvědčiví, a často se jim daří dotlačit nás i k pocitu určité časové tísně. Skvěle útočí také na emoce – v našem příběhu se jedná právě o legendu, že se kamarád dostal do finančních potíží v zahraničí a my jsme ta jediná osoba na světě, která jej může zachránit. Výsledkem je naprostá ztráta ostražitosti a záchrana kamaráda za každou cenu.

Pamatujte, že pokud si nejsme zcela jistí a vše si neověříme, peníze na cizí účet rozhodně neposíláme. Dobré je řídit se i jednoduchým pravidlem – každý telefonát, sms zprá-

va nebo e-mail, které neočekáváme, považujeme za potenciálně podvodné. Bohužel se dnes stále častěji setkáváme s tzv. spoofingem, což znamená, že pachatelé trestné činnosti v on-line prostředí dokážou napodobit jakékoliv telefonní číslo.

V každém případě se vždy vyplatí rčení – **Důvěřuj, ale prověřuj**. Kdyby si František ověřil, zda mu psal skutečně Mirek, zjistil by, že se jedná o podvod dřív, než bylo pozdě. Proto i dále zůstaňte věrni panu Prokouklovi, abyste vždy a včas prohlédli veškeré podfukářské triky.

Lenka Vanková, Policie ČR

KVÍZ MORAVSKÉHO SENIORA

CO VÍTE O ČESKÉM AUTOMOBILOVÉM PRŮMYSLU?

1 Mezi ryze české značky nikdy nepatřil(a)?

- ☐ A) LIAZ
- ☐ B) Tatra
- ☐ C) Trabant
- ☐ D) Avia

2 V době nejvyšší produkce zhruba před 8 lety bylo vyrobeno jedno české auto:

- ☐ A) Každou hodinu
- ☐ B) Každých 25 minut
- ☐ C) Každých 23 sekund
- ☐ D) Každé 2 sekundy

3 Který model značky Škoda je elektromobil?

- ☐ A) Enyaq
- ☐ B) Karoq
- ☐ C) Kodiaq
- ☐ D) Kamiq

4 Co označuje slangový výraz „zadohrab“?

- ☐ A) Zahradní bagr
- ☐ B) Auto s tažným zařízením
- ☐ C) Auto s náhonem na zadní kola
- ☐ D) Auto s hrubým opěradlem

5 Kdy skončila výroba limuzíny Tatra 603?

- ☐ A) V roce 1975
- ☐ B) V roce 1979
- ☐ C) V roce 1985
- ☐ D) V roce 1990

6 Které jméno či jména jsou spojena se vznikem značky Škoda?

- ☐ A) Baťa a Masaryk
- ☐ B) Klement Gottwald
- ☐ C) Laurel a Hardy
- ☐ D) Laurin a Klement

7 Kde se vyráběla auta značky Wikov?

- ☐ A) V Prostějově
- ☐ B) V Přerově
- ☐ C) V Olomouci
- ☐ D) V Praze

8 Který model označují přezdívky hadrák, hadraplán, hadrolet, husí stehno, montgomerák, prchající stan?

- ☐ A) Tatra President
- ☐ B) Velorex
- ☐ C) Škoda Felicia
- ☐ D) Robur

Odpovězte na kvízové otázky a soutěžte o věcné ceny.
Řešení posílejte do 15. 9. 2025 na adresu Moravský senior, z. s.,
Táboritů 237/1, Olomouc, 779 00 nebo e-mailem na adresu
office@moravskysenior.cz.

Nezapomeňte uvést celou svoji adresu a telefonní číslo,
abychom vás o výhře mohli informovat.

Řešení můžete posílat i jako SMS na tel.: 725 190 555.

Správné odpovědi z minulého čísla:

Myslivecká a rybářská mluva – 1B, 2C, 3A, 4C, 5A, 6D, 7A, 8C

Výherci: 1. Jana Navrátilová, Přerov;

2. Jaroslava Benešová, Kralice na Hané;

3. Miroslava Pohanková, Bedihošť.

Podzimní saláty

Čočkový s dýní

Ingredience

150 g černé čočky beluga
1 máslová dýně
1 červená cibule
2 stroužky česneku
4 rajčata
snítka čerstvého tymiánu
100 g sýru feta
4 lžíce olivového oleje
lžička soli

Postup

Čočku dobře propláchněte a dejte vařit. Po 5 minutách přidejte snítka tymiánu a dovařte čočku na skus. Dýni oloupejte, vydlabejte semínka a dužinu nakrájejte na hranolky. Hranolky osolte, promíchejte se dvěma lžícemi oleje a dejte péct na pečícím papíře na 200 °C. Na zbytku oleje orestujte nadrobno nakrájenou cibuli a česnek, přidejte na kostičky nakrájená rajčata, osolte a nechte pomalu rozvařit. Do vzniklé směsi přidejte čočku, promíchejte, dosolte a podávejte s upečenými hranolky a rozdrobeným sýrem.

Římský se švestkami

Ingredience

2 baby římské saláty
5 švestek
hrst slunečnicových semínek
na dresing:
2 lžíce olivového oleje
2 lžíce limetkové šťávy
1 lžíce medu
1 lžička hrubozrnné hořčice
1 stroužek utřeného česneku
sůl
čerstvě mletý pepř

Postup

Důkladně promíchejte všechny ingredience na dresing a nechte jej chvíli odležet. Zatím si na pánvi nasucho opražte slunečnicová semínka dozlatova a nechte vychladnout. Omytý salát natrhejte do misky, přidejte na jemné plátky nakrájené švestky, zalijte dresingem a posypte semínky.

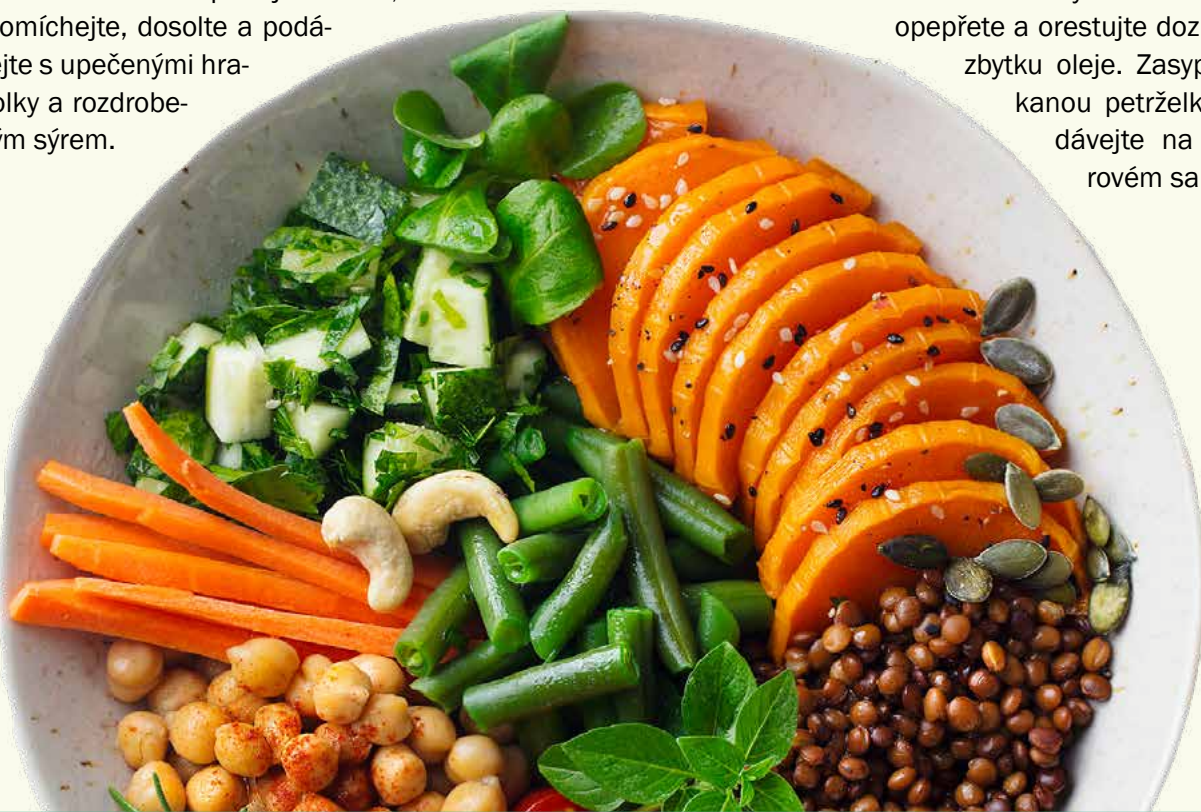
Bramborový s houbami

Ingredience

800 g brambor
150 g čerstvých hub (pevnějších)
1 velká cibule
200 ml zeleninového vývaru
3 lžíce jablečného octa
1 lžička hořčice
3 lžíce oleje
1 lžička fenyklových semínek
zelená petrželka
1/2 lžičky cukru
sůl, pepř

Postup

Brambory uvařte ve slupce, ještě vlažné oloupejte a nakrájejte na plátky. Nadrobno nakrájenou cibuli nechte na polovině oleje zesklivatět, přidejte hořčici, ocet, fenyklková semínka, promíchejte a zalijte vývarem. Marinádu krátce povařte, osolte, opepřete, přidejte cukr, promíchejte a odstavte. Opakovaně promíchejte s plátky brambor. Očištěné hříbky rozčtvrtte, osolte, opepřete a orestujte dozlatova na zbytku oleje. Zasypte nasekanou petrželkou a podávejte na bramborovém salátu.

Co vám v životě udělalo největší radost? Na co se v nejbližší době těšíte?

**Magdalena Kvíčalová,
Náměšť na Hané, 67 let**

Největší radost mám, když při sledování televize vyšívám nebo maluji. Také ráda poslouchám rádio.

V nejbližší době se nejvíce těším na návštěvu sestry a její rodiny doma ve Střížově.

**Květuše Dostálová, 88 let,
Horka nad Moravou**

Největší radost v životě přišla, když se mi narodily děti.

Těším se, až začnu lépe chodit.

**Miroslav Pacák, 91 let,
Olomouc**

Mám radost z mé práce, kdy jsem cestoval z jednoho místa na druhé.

Těším se na každý další den v mém životě.

**Milan Opluštil, 82 let,
Náměšť na Hané**

Největší radost jsem měl, když jsem jako záchranář zachránil zavaleného horníka.

Těším se na narození pravnuka.

Seniorka 75+ z okresu Přerov štíhlé postavy mladšího vzhledu hledá muže nekuřáka na společné trávení volného času. Procházky, autovýlety, kulturní akce apod. Ostatní při osobním setkání. Telefon: 704 451 102.

Já 63letá hledám empatického, inteligentního, podnikavého muže se smyslem pro humor, který by mě vytrhl z každodenního stereotypu. Auto vítáno. Kontakt: Spurnadas@seznam.cz.

Žena 70+ aktivní důchodkyně hledá touto cestou aktivního důchodce 75+, žijícího samostatně pro trávení volného času, procházky přírodou, kino, divadlo, trochu kultury, záleží na domluvě. Olomouc-blízké okolí. Jen vážní zájemci ozvěte se na telefon 775 964 630.

Hledám k seznámení ženu vyšší postavy, 70+, věřící, z okolí PV. Kamarádku, které rád pomůžu s pracemi kolem zahrady. Muž 189 cm vysoký, štíhlé postavy, nekuřák. Zájmy - zahrada, příroda, kutil, kultura, hudba. Telefon: 604 925 700.

Ráda poznám muže okolo 75 let. Jsem vdova, štíhlá 63/166, romantické povahy. Mám ráda přírodu, vycházky, výlety vlakem i autem.

Bylo by hezké ještě prožít krásné chvíle ve dvou. Víš-li, co je to deodorant nebo kolínská a oholená tvář, ozvi se

a pojdme na rande a pak se uvidí. Jen z Olomouce, těším se. Telefon: 732 446 307.

Ráda bych se seznámila se sympatickým mužem, který ještě nevzdal život a rád by si občas vyšel se 71letou ženou, třeba jen tak na kávu. Nejlépe Olomoucký kraj, ale není podmínkou. Život chutná líp ve dvou. Napiš, budu se těšit. Telefon: 731 881 465.

Žena 66, drobné, štíhlé postavy hledá přítele ve věku 65–70 let z Olomouce a blízkého okolí. Nekuřáka, laskavého, pozitivně smýšlejícího, sportovně založeného. Můžeme sdílet zájmy i životní styl. Kontakt: m.held@seznam.cz.

Všestranný soběstačný romantik 70+ (168/82) nekuřák, abstinents, PP z Olomouce, který vypadl ze „SENIORSKÉHO STAROBOXU“ hledá kamarádku nekuřačku jen z Olomouce a v dosahu MHD. Má odrostlé děti a je sama. Ráda by s někým vyrazila občas na toulky do přírody, k památkám po Česku. Zatančila si třeba TAI CHI for Seniors. Možná zaplavat si, či protáhnout tělo u rekreačních sportů – minigolf, kolo ... Zvířata mám rád, nevlastním je. Něco málo od všeho, zalévám, trochu stříhám, konzumuji i rozdávám rád ... V případě UPŘÍMNÉHO zájmu odpovím a povím více. Prosím nevolat, jen poslat SMS na tel. číslo: 731 748 301.

Ráda bych touto cestou poznala slušného a ještě stále akčního muže do 72 let nejen na výlety, různé spol. akce, ale především na hezký, harmonický vztah, bez lží, podrazů. Jsem žena stále ještě akční, mám ráda pěší i autoturistiku, jsem veselá, přátelské povahy, ráda vařím (pokud je pro koho), také práce na zahrádce mi není cizí. Pokud Vás inz. oslovil, pište SMS na 737 175 203.

Jsem vdova, mám 76 let, štíhlé postavy, moje koníčky jsou vaření, procházky, ráda si zatančím. Prostějov a okolí. Volejte na číslo 737 057 318. Budu se těšit na odpověď.

Muž 47/190/90 hledá ženu, nekuřačku, hodnou, věrnou a upřímnou do 47 let. Jsem z horské vesničky, mám RD se zahrádkou, domácí kutil, romantik, všestranných zájmů. Nabízím lásku, věrnost a oporu ve vážném vztahu. P. S. Odpovím všem. Telefon: 702 328 274.

Přítelkyni, partnerku i kamarádku svoji na upřímný vztah hledá muž 75 let. Telefon: 792 461 377.

Hledám přítele od 73–80 let. Mám 73 let, měřím 168/76kg. Mám ráda cestování, pracovala jsem jako ošetřovatelka v domově důchodců. Telefon: 603 713 365.

Muž 76 hledá ženu, která by měla zájem bydlet společně v RD na malé vesnici u Olomouce. Telefon: 776 272 046

Využijte služeb naší seznamky a podejte si BEZPLATNĚ inzerát.

Inzerát zašlete poštou na adresu: Moravský senior, z. s., Táboritů 237/1, 779 00 Olomouc nebo e-mailem: redakce@moravskysenior.cz, do předmětu uvést „Seznamka“.

Zasláním inzerátu dáváte souhlas se zpracováním vašich osobních údajů pro účely zveřejnění těchto informací v rámci Seznamky.

Pozor, pokus o podvod!

Vážení čtenáři, dozvěděli jsme se, že Policie ČR šetří případ, kdy se zadavateli inzerátu v seznamce časopisu Moravský senior ozval podvodník, který požadoval platbu zveřejněného inzerátu. Takové jednání razantně odsuzujeme a znovu opakujeme: naše seznamka je zdarma a tak to i nadále zůstane, nikdy nikomu nic neplatíte a případné pokusy o vydírání nahlasejte policii!

Pelyněk – hořká chuť, léčivá síla

Pelyněk patří mezi vytrvalé byliny či polokeře z čeledi hvězdnicovitých. Ty jsou známé především pro svou výrazně hořkou chuť a aromatickou vůni. Nejznámějším druhem je pelyněk pravý (*Artemisia absinthium*), který po staletí nachází uplatnění v léčitelství, gastronomii i v lidových rituálech. Název rodu odkazuje na řeckou bohyni lovu a přírody Artemis, což naznačuje jeho dávné a uctívané postavení v kultuře starých civilizací.

Pelyněk pravý roste na suchých stráních, kamenitých půdách a v stepních oblastech, kde dobře snáší chudé a propustné substráty. Díky své nenáročnosti se rozšířil téměř po celém světě – dnes jej najdeme od Evropy přes Asii až po Severní Ameriku. Ve středověku byl hojně pěstován v klášterních zahradách, kde sloužil nejen jako léčivka, ale i jako prostředek k ochraně obilí před škůdci. Tato vytrvalá bylina, která dosahuje výšky 60 až 120 centimetrů, vyžaduje slunné stanoviště a lehkou, dobře propustnou půdu, ideálně s vyšším obsahem vápníku. Snese sucho, nesnáší však přemokření kořenů. Lze

jej vysévat přímo na záhon na jaře, případně předpěstovat sazenice v březnu a vysazovat po mrazech. Rostlina se doporučuje pravidelně zastříhávat, aby si udržela kompaktní tvar a podpořila tvorbu mladých výhonků.

K léčebným účelům se využívají zejména listy a nať, méně často kořen. Nejvyšší obsah účinných látek je těsně před rozkvetem – obvykle v červnu a červenci. Sklizenou nať seřežeme asi 10–15 cm nad zemí, svážeme do svazků a sušíme na vzdušném, stinném místě. Při sušení je důležité, aby teplota nepřekročila 35 °C. Dobře usušený pelyněk si zachovává stříbřitě šedou barvu listů a intenzivní vůni.

Pelyněk má široké spektrum využití:

Léčitelství – tradičně se používá k podpoře trávení, při nechutenství, nadýmání a problémech se žlučníkem. Je součástí tzv. hořkých čajů, které stimuluje tvorbu žaludečních šťáv.

Gastronomie – je známý jako hlavní ingredience legendárního alko-

holického nápoje absint, dále se používá do vermutů a některých likérů. V malém množství se přidává do mastných pokrmů pro lepší stravitelnost.

Ochrana domácnosti – sušený pelyněk odpuzuje moly a některý hmyz, proto se dříve vkládal do skříní s prádlem nebo mezi obilí.

Okrasné účely – díky svým jemným, stříbřitým listům bývá součástí suchých vazeb a zahradních kompozic.

Pelyněk obsahuje hořčiny, silice, flavonoidy, třísloviny a pryskyřice. Hořčiny podporují chuť k jídlu a zlepšují trávení, silice mají mírně antiseptické a protikřečové účinky. Při vnějším použití může pelyňkový odvar posloužit k omývání drobných poranění nebo jako kloktadlo při zánětech dutiny ústní. Je však třeba zdůraznit, že thujon ve vyšších dávkách působí neurotoxicky. Dlouhodobé nebo nadměrné užívání může vést k nevolnosti, bolestem hlavy a závratím. Z tohoto důvodu by se pelyněk neměl užívat vnitřně ve velkém množství.

(kab)

Vyluštěte tajenku a soutěžte o věcné ceny. Znění tajenky posílejte do 15. 9. 2025 na adresu Moravský senior, z. s., Táboritů 237/1, Olomouc, 779 00 nebo e-mailem na adresu office@moravskysenior.cz. Nezapomeňte uvést celou svoji adresu a telefonní číslo, abychom vás o výhře mohli informovat. Vyluštění tajenky můžete posílat i jako SMS na tel.: 725 190 555.

POMŮCKA: APE, ARS, ÁTÉ, OTOV, RAA, REIKI	PRAHA NĚMECKY	LETADLA ZASTAR.	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY HERCE KAISERA	ZNAČKA KOREJ- SKÉHO AUTA	JEMNÁ PÁRA	PÁNSKÁ OCHRANA	SOUBOR OSMI HUDEBNÍKŮ	STAROVĚKÉ CENTRUM MEZOPO- TAMIE	ČICHOVÝ ORGÁN	2. DÍL TAJENKY	BOŽSKÉ VTĚLENÍ DO BYTOSTI	ROZPOLO- ŽENÍ MYSLI
ROZTOK VÁPNA K BÍLENÍ					SLADKO- VODNÍ DRAVÁ RYBA					JMÉNO ZPĚVÁKA BÁRTY SOCHOR			
LÉČENÍ PŘÍKLÁ- DÁNÍM RUKOU					USILUJÍCÍ O POKROK NEOSVĚT- LENÝ								
UMĚNÍ LATINSKY				OBYVATEL GHANY STVOŘENÍ					ČES. HEREC JAROSLAV ?? BIBLICKÁ POSTAVA				
VŠEOBECNÁ DOHODA O CLECH A OBCHODU					DRUH TERIÉRA DRUH PEPŘE					ŘECKÉ PÍSMENO INIC. REŽIS. OLMERA			
	VOJENSKÁ POCHODO- VÁ SKLADBA	VARENÉ VEPŘ. MASO ZN. ZVUKO- TECHNIKY				OBEČ OKR. DOMAŽLICE				ŘADA KNÍŽNĚ SLEPIČÍ CITOSLOVCE			
NELESKLÝ						TERÉNNÍ MOTOROVÉ VOZIDLO							
AKVARIJNÍ RYBIČKA										VODNÍ DÍLO ZKR.		OMAMNÝ PRO- STŘEDEK	BÝVALÁ NĚMECKÁ MĚNA
SPZ RAKOVNÍKA				DESETINA CENTI- METRU	OBCHODNÍ DUM ZKR.					OTÁZKA 6. PÁDU			
NAKŘÍVO										HROMADA			
	ALEXEJ DOMÁCKÝ	OBYVATEL- STVO STŘEDOAF- RICKÝ STÁT								INFEKČNÍ ZÁRODEK SPOJE PRO- VAZŮ HOV.			
AMISŮV PŘÍTEL					ENERGICKÉ					DRUH KŘESLA			
OPRAVÁŘ PIAN						ANGLICKÝ NESOUHLAS	LETADLO ZASTAR.	BÝVALÝ RUSKÝ VLÁDCE	MRAVO- KÁRCE	JMÉNO HER. JONESOVÉ LISTNATÝ STROM			
VÝZDOBA VE STŘEDO- VĚKÝCH RUKOPISECH									MALÝ HLODAVEC			NEDOPALEK	CHYTŘÉ MYŠLENKY
VYROVNÁ- VAT VÝSKO- VÉ ROZDÍLY									AVIVÁŽNÍ PŘÍPRAVEK PŠTROSO- VITÝ PTÁK				
	PEVNOST	ŘEC. BOHY- NÉ VAŠNÉ VZTEK SLOVEN.			RUSKÉ ŽEN. JMÉNO DÁVNÝ EVROPAN					CITOSLOVCE OHRAZENÍ OKR. HYG.- EPID. STAN.			
DOKTOR TEOLOGIE ZKR. TITULU					SLEPIČÍ CITOSLOVCE ČERNÁ HOŘČICE		ŘÍM. MRAVO- KÁRCE LIDOP ANGLICKY					ZNAČKA AMPÉR- ZÁVITU GIGANT	
ZVENKU				RENATA DOMÁCKÝ INIC. HER. ŘEZNIČKA				DO VYŠŠÍCH VRSTEV SIBÍŘSKÁ ŘEKA					
ŠTOURAL						3. DÍL TAJENKY							
ZČERIT						PTÁK BĚZEC				HLASITÁ LOKNUTÍ			

Řešení z minulého čísla: Klid je příjemný chlapík, ale nuda je jeho sestra. **Výherci z minulého čísla:** 1. Milan Sedlák, Šumperk; 2. Stanislav Hájek, Lipník nad Bečvou; 3. Jana Vydumosová, Hlubočky

OČNÍ KLINIKA TANA

odbornost, špičkové vybavení, úcta k pacientům

JAK POSTUPOVAT PŘI ÚRAZECH OKA? ODBOVNÍCI Z KLINIKY TANA MAJÍ JASNÁ DOPORUČENÍ

Oči patří k nejzranitelnějším a zároveň nejdůležitějším smyslovým orgánům. Kromě nemoci je ohrožují také úrazy, které se mohou stát i při běžných domácích činnostech. S počínajícím podzimem, během nějž čtenáři často provádí různé práce kolem domu a zahrady, jsme se rozhodli poskytnout několik rad, jak v takových situacích postupovat. Ty vychází ze zkušeností týmu odborníků z olomoucké oční kliniky Tana.

ŠVIHNUTÍ VĚTVIČKOU, STŘEP V OKU A JINÁ MECHANICKÁ ZRANĚNÍ

Při kutilských aktivitách, stejně jako při sportu, nejtypičtěji dochází k mechanickému úrazu oka. Ten může způsobit třeba větvička ze stromu či keře, která vám švihne do obličeje.

Pokud se taková nehoda stane, zkuste se překonat a oko si nemněte. To vám totiž vůbec nepomůže a stav tak naopak můžete zhoršit. Myslete na to, že podráždění někdy vyvolá pocit, že máte v oku cizí tělísko, i když tam žádné není. Pokud se vám do oka nějaké smítko skutečně dostalo, většinou samo vyplave díky slzám nebo vypláchnutí oka čistou vodou. Může pomoci také přetahování horního víčka přes dolní.

U drobných poranění, jako je zmíněné švihnutí větvičkou, zpravidla bolest velmi rychle odezní. Pokud se tak nestane, nebo dokonce budete vnímat nějaké potíže se zrakem, je to důvod k bezodkladné návštěvě lékaře. Postižené oko mezitím zakryjte čistým obvazem.

Okamžitou odbornou pomoc si každopádně žádají případy, kdy se vám do oka zasekne například střep nebo úlomek kovu. Takové druhy cizích těles rozhodně nezkoušejte vytahovat sami. A samozřejmě se snažte podobně nepříjemným úrazům předcházet. Ke každé práci volte vhodnou ochranu očí. Vaše běžné dioptrické brýle pro tento účel rozhodně nejsou dostatečné. Kutilové by rovněž měli dbát na to, aby měli v pořádku všechno vybavení. Nebezpečné jsou třeba ořepky na kladivech a jiných kovových nástrojích.

POZOR NA ŽÍRAVINY A JINÉ CHEMIKÁLIE!

Taktéž některé chemikálie běžně používané v domácnosti mohou zrak ohrožovat. Dnes už se naštěstí lidé běžně nedostanou k silně koncentrovaným žiravinám, ale zejména u některých čistících prostředků je stále nutné zachovávat maximální opatrnost. Nejnebezpečnější chemické popáleniny mohou způsobit zásadité látky, neboť ty mají tendenci pronikat hlu-

boko do tkáně oka. Mezi ty, s nimiž se lze nejčastěji setkat, patří vápno a hydroxid sodný, který je hlavní účinnou látkou některých čističů vodovodního odpadu. Při manipulaci s takovým čističem používejte ochranné brýle a rukavice, dávejte si pozor, aby voda s příměsí chemikálie neprskala, a postupujte vždy přesně podle přiloženého návodu.

Kyseliny tak snadno nepronikají do hloubky oka, ale stále mohou způsobit velmi závažné popálení. K těm nejběžnějším patří kyselina fosforečná a kyselina chlorovodíková, které bývají obsažené v čistících prostředcích určených na odstraňování vodního kamene. Při jejich používání tedy také buďte opatrní.

Jestliže k zasažení oka přeci jen dojde, je klíčové jej vypláchnout velkým množstvím tekoucí vody, ideálně čisté a vlažné. Vyplachování má v tomto případě zcela zásadní význam a mělo by tedy být provedeno co nejdříve a trvat alespoň 15 minut. Proud vody přitom směřujte od vnitřního koutku oka k vnějšku, abyste zabránili vniknutí chemikálie i do oka druhého. Poranění žířavinou je v každém případě důvodem k okamžitému vyhledání lékařské pomoci. Pokud se vám do oka dostala méně agresivní chemikálie, například běžné čisticí, kapička ředidla nebo třeba sprej na odpuzování komárů, je návštěva lékaře nutná jen v případě, že podráždění rychle neodezní.

PREVENCE JE VŽDY ZÁKLAD

Laická první pomoc při nehodách, během nichž dojde k poranění očí, se tedy zpravidla omezuje na výplach a případně překrytí postiženého oka. Jakýchkoli dalších zásahů byste se bez doporučení lékaře měli vyvarovat. Určitě nepoužívejte na základě vlastní úvahy žádné kapky ani masti.

Úplně nejlepší je pochopitelně snažit se nehodám vyhnout opatrností a používáním kvalitních ochranných pomůcek. V rámci prevence byste neměli zapomínat ani na nošení slunečních brýlí a na preventivní prohlídky u očního lékaře.

www.tanaocniklinika.cz

• PROVOZOVNA UHELNÁ, OLOMOUČ • PROVOZOVNA HORNÍ LÁN, OLOMOUČ •
• OČNÍ AMBULANCE TANA, PŘEROV • OČNÍ OPTIKY TANA •

ANEKDOTY PRO VÁS

Zazvoní zvonek u dveří.
Paní otevře a najde za nimi opraváře s celou svou výbavou.
„Madam,“ hlásí opravář,
„jsem ladič pian.“
Paní se brání: „Ale já jsem přece žádného ladiče neobjednávala.“
Ladič odpoví: „Ne, vy ne.
Ale vaši sousedi ano.“

Včera jsem se vezl taxíkem.
Taxikář povídá:
„Miluju svou práci.
Jsem sám sobě šéfem a nikdo mi neříká, co mám dělat.“ –
„Tady odbočte doleva.“

Nový ředitel oznamuje zaměstnancům:
„Od zítřka bude platit nový týdenní pracovní pořádek: Pondělí – oddych po víkendu, úterý – příprava na pracovní den, středa – pracovní den, čtvrtek – oddych po pracovním dni, pátek – příprava na víkend, sobota a neděle – víkendové volno.“ Jeden ze zaměstnanců má dotaz: „A v tu středu tady budeme tvrdnout do kolika?“

Na personálním oddělení zvoní telefon.
„Řekněte mi prosím, jak dlouho u vás pracoval pan Majzlík?“
„Asi tři měsíce,“ odpovídá referentka.
„Ale on uvádí, že u vás byl zaměstnán dva roky.“
„To byl, ale vy jste se ptal, jak dlouho pracoval!“

„Jste šťasten,“ ptá se kapitán nováčka, „že sloužíte v námořnictvu Jeho královského Veličenstva?“
Námořník Mac Bully odpovídá:
„Ano, jsem šťasten, kapitáne!“
„Dobře, a co jste byl předtím?“
„Předtím jsem byl o mnoho šťastnější!“

Mluví spolu dva přátelé.
„Dnes jsem si našel novou práci, ale hned jsem musel do nemocnice.“
„Opravdu? A co se ti stalo?“
„No, pracuju v takové výrobní hale a potřeboval jsem hasák.
Tak jsem zavolał:
Pavle, hoď mi sem ten hasák!“
„No a proč jsi skončil v nemocnici?“
„V hale pracuje 19 Pavlů.“